

ВІСНИК *української громади в Хорватії* **VJESNIK** *ukrajinske zajednice u Hrvatskoj*

Загреб, 2014 - номер 30

Zagreb, 2014 - broj 30

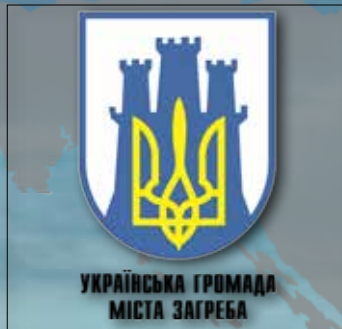

TARAS ŠEVČENKO

UKRAJINSKI PJESNIK

1814. - 1861.

Українська громада Республіки Хорватія

УКРАЇНСКА ГРОМАДА
МІСТА ЗАГРЕБА

КЛУБ УКРАЇНЦІВ "КАРПАТИ"
ЛИПОВАНИ

«Дніпро» Рієка

«Україна» Славонський Брод

Каніжа

Ім. Андрія Пелиха - Шумиче

Ім. Лесі Українки - Осієк

Ім. Івана Франка - Вуковар

Izdavač: **Ukrajinska zajednica Republike Hrvatske**
Видавець: **Українська громада Республіки Хорватія**
Remetinečka cesta 79A, 10 000 Zagreb
Tel: **01/370-1939** ; Fax: **01/370-1936**
e-mail: **ukrajinskazajednica.hr@gmail.com**
MB: **2331748** ; OIB: **35971824466**
Žiro račun u Hypo Alpe-Adria banci: **2500009-1102188395**
Uredništvo Vjesnika: **Svetog Roka 53A, 31 000 Osijek**
Tel: **098/1933-288** ; e-mail: **vjesnikuz@gmail.com** ; ISSN **1847-327X**
"Vjesnik" je dvomjesečnik, izlazi šest puta godišnje
Naklada: **1200 primjeraka**
Tisak: **Grafika d.o.o., Strossmayerova 295, 31 000 Osijek**
Distribucija: **Predstavnik ukrajinske nacionalne manjine Grada Zagreba**

За видавця: **Микола Застрижний**
За издавача: **Nikola Zastrižni**
Головний редактор: **Оксана Мартинюк**
Glavni urednik: **Oksana Martinjuk**
Редакція: **Борис Гралюк, Михайло Семенюк, Остап Филіма, Марія Мелешко, Оксана Стурко і Віктор Филіма**
Uredništvo: **Boris Graljuk, Mihajlo Semenjuk, Ostap Filima, Marija Meleško, Oksana Sturko i Viktor Filima**
Лектор хорватської мови: **Нівес Романек**
Lektor hrvatskog jezika: **Nives Romanjek**
Коректор: **Єсенка Миськів**
Korektor: **Jesenska Mišktiv**
Дизайн та комп'ютерна верстка: **Назар Стурко**
Dizajn i kompjuterski prijelom: **Nazar Sturko**

ЗМІСТ - SADRŽAJ

НОВИНИ З ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ РЕСПУБЛІКИ ХОРВАТІЯ

NOVOSTI IZ DJELATNOSTI UKRAJINSKE ZAJEDNICE REPUBLIKE HRVATSKE

- 4 Боже, вислухай благання
- 5 Izvješće iz zemlje na rubu totalnog rata. *Orest Wilczynski*
- 5 Ukrajina u srcima Hrvata. *Nives Romanjek*
- 6 Молитва у Вуковарі за мир і злагоду в Україні. *Тетяна Рамач*
- 6 Govor Ruže Tomašić na Plenarnoj sjednici EP. *Nives Romanjek*
- 7 Spomenik Tarasu Hryhorovyču Ševčenku u Zagrebu
- 9 VII. Skupština Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske. *Oksana Martinjuk*
- 10 Redovita Izvještajna skupština UKPD "Dnipro" – Rijeka. *Viktor Filima*
- 11 Godišnja Skupština UKPD "Ivan Franko" – Vukovar. *Tetjana Ramač*
- 11 Izvještajna skupština UKPD "Ukrajina" u Slavonskom Brodu. *Nives Romanjek*
- 12 Godišnja Izvještajna skupština UKPD "Lesja Ukrajinka" – Osijek. *Verica Pešo*
- 12 Izvještajna godišnja skupština KPD Ukrajinaca "Karpati" – Lipovljani. *Ivan Semenjuk*

DJELATNOST NAŠIH DRUŠTAVA - ДІЯЛЬНІСТЬ НАШИХ ТОВАРИСТВ

- 13 Kada puške pucaju, muze šute... *Oljha Kaminska, Ivana Mrak*
- 14 Урочистості у Петровцях з нагоди 200-річчя від дня народження Т. Г. Шевченка. *Тетяна Рамач*
- 15 Obilježavanje 200. obljetnice rođenja Tarasa Ševčenka u Lipovljanima. *Ivan Semenjuk*
- 15 У Осієку відзначили 200-річчя від дня народження Т. Г. Шевченка. *Оксана Мартинюк*
- 16 Tradicionalni "Ukrajinski bal" u Slavonskom Brodu. *Nives Romanjek*
- 16 Plesači UKPD "Ukrajina" sve traženiji na kulturnim manifestacijama i događanjima u Slavonskom Brodu. *Nives Romanjek*
- 17 Aktivnosti Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva "Andrij Pelih" – Šumeće. *Tomo Lučanović*
- 17 Djelatnost UKPD "Taras Ševčenko" – Kaniža. *Mirjana Has*
- 18 Члени УКПТ ім. Івана Франка з Вуковара предстивили українську культуру в Сріємській Митровиці. *Тетяна Рамач*
- 18 U Lipovljanima obilježena peta godišnjica smrti svećenika o. Jaroslava Leščešena. *Ivan Semenjuk*
- 19 Ознайомлення з писанкарством у Вуковарі. *Тетяна Рамач*
- 20 Prva nagrada za ukrajinsku pisanicu na manifestaciji „Šarana jaja bojama grada“ u Osijeku. *Verica Pešo*
- 20 Članovi KPD Ukrajinaca „Karpati“ – Lipovljani sudjelovali u radionicama oslikavanja pisanica voskom. *Ivan Semenjuk*

GLAZBENI KUTAK

- 21 Торбан. *Віктор Камінський*
- 21 Torban. *Marta Martinčić*

SJEĆAMO SE NAŠIH PREDAKA - ПАМ'ЯТАЙМО НАШИХ ПРЕДКІВ

- 22 Sjećamo se naših predaka. *Tatjana Šagadin, rođena Bačinski*
- 23 Obiteljsko stablo Maksima Bačinskog. *Tatjana Šagadin, rođena Bačinski*

XORVATSKİ PISMEENNİKI UKRAJINI - HRVATSKI KNJIŽEVNICI UKRAJINI

- 24 Hrvatski književnici Ukrajini. *Đuro Vidmarović: Teologija u ružičastom*

ДО 200-ОЇ РІЧНИЦІ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ТАРАСА ГРИГОРОВИЧА ШЕВЧЕНКА

U SUSRET 200. OBLJETNICI ROĐENJA TARASA HRYHOROVYČA ŠEVČENKA

- 26 Taras Ševčenko – otac i prorok ukrajinske nacije. *Davor Lagudza*

UZ 100. OBLJETNICU PRVOG SVJETSKOG RATA

- 29 Hrvatske postrojbe u Prvom svjetskom ratu na ukrajinskim zemljama – Zakarpattju, Lemkivščyni, Volynji, Halyčyni i Bukovyni. *Boris Graljuk*

Na naslovnoj strani projekt spomenika ukrajinskom pjesniku Tarasu Ševčenku

Боже, вислухай благання

**Боже, вислухай благання,
Нищить недоля наш край.
В єдності сила народу,
Боже, нам єдність подай.**

**Боже, здійми з нас кайдани,
Не дай загинуть в ярмі,
Волю пошли Україні,
Щастя і долі дай їй.**

Izvješće iz zemlje na rubu totalnog rata

Molimo se za mir u Ukrajini, jer sukob u toj zemlji prijetnja je za cijelu Europu

Čelnici katoličkih Crkvi oba obreda u Ukrajini trenutačno su u intenzivnoj duhovnoj i diplomatskoj akciji 14.3.2014.

Situacija u Ukrajini i dalje ostaje napeta. Rusi na granici s Ukrajinom gomilaju vojsku, ukrajinska strana više je puta objavila kako je uhitila ruske diverzante i špijune. S Krima stiže val izbjeglica. Prema tvrdnjama ljudi koji bježe s Krima, domove krimskih Tatara, katolika i protestanata nepoznati ljudi označuju bijelim križićima. Ali ovu je informaciju doista nemoguće provjeriti zbog totalne informacijske blokade poluotoka.

I dok ukrajinski političari još uvijek traže miran izlaz iz situacije, retorika Rusije postaje sve ratobornija. Kako prenose i ukrajinski i ruski mediji, u Rusiji se pojačava ratna antiukrajinska histerija. Mnogi analitičari smatraju rat između Ukrajine i Rusije neizbježnim, mnogi strahuju da bi on mogao postati početkom Trećeg svjetskog rata. Pa čak i ako ne dođe do globalnog sukoba, Europa neće lako proći u slučaju sveobuhvatnog rata na ukrajinskim terenima. Nije riječ samo o valu izbjeglica koji će doći u europske zemlje ili prestanku tranzita ruskog plina o kojem jako ovisi njemačka ekonomija, već i o opasnosti od radioaktivnog i kemijskog onečišćenja koji će daleko nadmašiti posljedice Černobila te o mogućim ozbiljnim problemima s električnom energijom za dio europskih zemalja u koje Ukrajina izvozi struju. U Ukrajini je pet atomskih centrala s ukupno 15 reaktora. U Černobilu je eksplodirao

samo jedan. U Ukrajini postoji dosta razvijena kemijska industrija. Sve to čini rat u Ukrajini potencijalnom katastrofom nesagledivih razmjera.

Pred licem tolike opasnosti kršćani bi trebali zaboraviti, bar na neko vrijeme, svoje sukobe i nesporazume te se ujediniti u molitvi za mirno rješenje ukrajinske krize koja polako postaje globalnom prijetnjom.

Bogu hvala što su se mnogi kršćani u svijetu već ujediniли u molitvi na tu nakanu. Tako se predsjednik Biskupske konferencije SAD-a nadbiskup Joseph Kurtz obratio pismom ukrajinskim katolicima izrazivši u ime američkog katoličkog episkopata divljenje borbi ukrajinskog naroda za demokraciju i samostalnost te divljenje hrabrom svjedočenju katoličkih svećenika oba obreda u Ukrajini, koji su unatoč opasnosti od progona, pa čak i fizičke likvidacije, ostali vjerni svom poslanju, boreći se za temeljna ljudska prava i slobodu naroda. Mons. Kurtz u ime američkog episkopata obećao je ukrajinskim katolicima snažnu molitvenu potporu te nadu u mirno rješenje krize.

Molitve za mir u Ukrajini organizirane su i u Italiji. Tako je primjerice u Genovi nadbiskup i kardinal Angelo Bagnasco na Misi za mir u Ukrajini pozivao vjernike na molitvu za mir u toj zemlji. Naglasio je da moleći za mir u Ukrajini, Talijani mole i za sebe jer je sukob u Ukrajini – prijetnja cijeloj Eu-

ropi.

Državni tajnik Vatikana kardinal Pietro Parolin poručio je da će Sveta Stolica pokušati svim dostupnim sredstvima doprinijeti mirnom rješenju ukrajinsko-ruskog sukoba te je tom prigodom pozvao vjernike da molitvom odgovore na ovu prijetnju svjetskom miru. Potporu ukrajinskim katolicima izjavili su i predsjednici Biskupskih konferencija južne i istočne Europe.

Ukrajinski katolički biskupi oba obreda uz pozive na molitvu za mir također poduzimaju diplomatske mjere tražeći mirno rješenje krize. Tako se rimokatolički nadbiskup Lavova, bivši tajnik bl. Ivana Pavla II. mons. Mienczysław Mokszycki već susreo s mnogim utjecajnim europskim političarima. Veliki nadbiskup kijevsko-galički mons. Svjatoslav Ševčuk praktički svakog dana održava susrete sa svjetskim političarima i diplomatima. Mnogi katolički biskupi iz Ukrajine također su vrlo aktivni u diplomatskoj akciji spašavanja mira u Ukrajini. Uz to diljem Ukrajine traju molitvene akcije koje su često ekumenskog karaktera. Osim toga ukrajinski katolici svakog dana u 21 h po istočnoeuropskom vremenu (20 h po srednjoeuropskom) združuju se u molitvi za mir i slobodu u Ukrajini. Sadašnja ukrajinska vlast također poziva vjernike na molitvu za mir.

Za Bitno.net iz Ukrajine

Orest Wilczynski, svećenik Ukrajinske grkokatoličke crkve

Хорватія з українським народом і Україною!

● Акція протесту в Загребі проти російського вторгнення в Україну

- це Європа! Хорватія з Вами!”, “Хорватія з українським народом”, “Крим - це Україна!”, “Стоп російській окупації!”, “Путін, руки геть від України!”, “Putin, go home!”, щоб висловити свою максимальну підтримку і солідарність з українським народом та рішуче засудити російську агресію на Україну.

Більше 300 протестуючих з лозунгами крокували центральними вулицями міста, співаючи Державний Гімн України. Під стінами Посольства Російської Федерації в Республіці Хорватія протестувалиники продовжили співати Гімн України, читати вірші Лесі Українки та протестувати проти агресії на Україну.

Того ж дня члени Товариства дітей загиблих і зниклих хорватських захисників Вітчизняної війни в Хорватії, в місті-герої Вуковар, організували акцію солідарності та підтримки українському народові в молитві за Україну біля Христа на Дунаї.

А також Комітет оборони хорватського міста Вуковар на Українській вулиці в Загребі провів акцію підтримки українському народові та Україні.

Слава Україні! Героям Слава!

Віктор Филима

Українська громада Хорватії за підтримки Хорватської Гельсінської групи, 5-го березня 2014 року, в Загребі, організувала акцію протесту проти російського вторгнення в Україну на український півострів Крим.

Українці і хорвати спільно вийшли на центральну площу столиці Хорватії під гаслами “Слава Україні!”, “Україна

Ukrajina u srcima Hrvata

● Prosvjed u Zagrebu protiv ruske okupacije u Ukrajini

Prateći svakodnevne zastrašujuće vijesti iz Ukrajine, posebice događanja na Euromajdanu, student Veleučilišta u Slavanskom Brodu, Hrvoje Macan iz Slavanskog Broda, otvorio je 2. ožujka 2014. na društvenoj mreži Facebook grupu Podrške ukrajinskom narodu. U svega nekoliko dana, ovoj grupi pristupilo je nekoliko tisuća ljudi, a do 2. travnja broj se popeo na 14 807 članova.

Administratori grupe – Hrvoje Macan i Nives Romanjek povezali su se s više ljudi u Kyjivu od kojih redovito dobivaju izvješća o zbivanjima, te svakodnevno prate domaće i strane medije poglavito od trenutka kada je Rusija zaprijetila Ukrajini.

Svakodnevno na adresu ove grupe stižu pisma potpore Ukrajinacima sa svih strana svijeta, poglavito braniteljskih udruga koje su prepoznale rusku agresiju a koja ih je podsjetila na scenarij s početka Domovinskog rata. Mnogi branitelji ponudili su Ukrajinacima svoju pomoć i iskustvo.

Vlada velik zabrinutost za budućnost ukrajinskog naroda, i strah od najgore katastrofe koja bi mogla ugroziti svijet – a to je Treći svjetski rat. Jasno je da osiromašena Ukrajina nema

dovoljno ljudstva niti oružja kojim bi se obranila od moćne Rusije.

Stoga su svakodnevne molitve posvećene za braću i sestre u Ukrajini, molitve da prevlada razum, te da Ukrajina više ne trpi, sa željom za mir i dostojanstven život, slobodu i pravdu za sve ljude.

Nives Romanjek

Молитва у Вуковарі за мир і злагоду в Україні

● Світлові кулі, як символ миру та волі

У хорватському місті-герої Вуковар 5 березня 2014 року біля Христа Свободи на Дунаї була організована акція солідарності і підтримки українському народові та спільна молитва за Україну. Акцію організувало Товариство дітей загиблих та безвісти зниклих хорватських захисників Вітчизняної війни в Хорватії у співпраці зі Стожером за правду про Україну.

Від імені організаторів виступила голова обласної філії товариства Єлена Гавріч, яка наголосила, що багато українців захищали Вуковар і віддали своє життя за вільну і незалежну Хорватію, тому вуковарці сьогодні, підтримуючи українців, "віддають своє серце" і моляться за своїх слов'янських побратимів. Молитву очолив фра Івіца Ягодіч, парох парохії св. Філіпа і Якова.

Під час молитви були присутні представники Стожера за захист

хорватського Вуковара, члени Координації товариств міста Вуковар, представники української національної меншини Вуковарсько-сріємської області.

До присутніх зі словами вдячності звернулася Представник української національної меншини Вуковарсько-сріємської області проф. Наташа Вовк. Подякувавши хорватським друзям за підтримку, пані Наташа наголосила, що в цей день, схиливши голови у скорботі перед пам'яттю полеглих Героїв Небесної Сотні, всі моляться за український народ, який вибрав нелегкий шлях до кращого майбутнього, і бажають бачити Україну демократичною і європейською державою.

Наприкінці молитви учасники акції солідарності запалили свічки та запустили в небо білі, світлові кулі, як символи миру та волі.

Тетяна Рамач

Govor Ruže Tomašić na Plenarnoj sjednici EP

● Ruža Tomašić

Na zamolbu Nives Romanjek, članice Glavnog stana Hrvatske stranke prava dr. Ante Starčević upućenoj našoj europarlamentarki

gospođi Ruži Tomašić, predsjednici HSP AS, da stane u zaštitu ukrajinskog naroda, na Plenarnoj sjednici Europskog parlamenta s temom "Invazija Rusije na Ukrajinu", 12. ožujka 2014. godine, gospođa Ruža Tomašić je poručila sljedeće:

Hrvatima razvoj događaja u Ukrajini budi teške uspomene jer previše podsjeća na sukob nastao raspadom bivše Jugoslavije.

Tzv. 'obrambene snage' okupiraju institucije na teritoriju kojeg kontrolira jedna etnička skupina, dok Ukrajince nazivaju 'fašistima' i 'ultranacionalistima.' Sve je to davno viđeno u Hrvatskoj i po istom se obrascu blatilo hrvatski narod.

Sličnosti jesu zapanjujuće, ali još imamo vremena učiniti razliku. Sukob u Hrvatskoj bio bi vrlo brzo razriješen da se nije dopustilo intervenciju Jugoslavenske narodne armije i da se Jugoslaviji jasno dalo do znanja da su suverenitet i teritorijalni integritet Hrvatske i Slovenije, a nešto kasnije i BiH, nepovredivi.

Sada imamo priliku takvu poruku poslati Rusiji. Moramo pomoći Ukrajini u jačanju njezinog unutrašnjeg kapaciteta kako bi ubuduće ovakve ustavne i političke krize mogla rješavati sama. To ćemo biti u prilici učiniti samo ako Moskvi jasno i glasno poručimo – ili sankcije ili povlačenje s Krima, treće opcije nema.

Nives Romanjek

Spomenik Tarasu Hryhorovyču Ševčenku u Zagrebu

Povodom 200. obljetnice rođenja oca ukrajinske nacije

U 2014. godini navršava se 200. godina od rođenja ukrajinskog književnika, pjesnika i slikara Tarasa Hryhorovyča Ševčenka, najvećeg nacionalnog simbola ukrajinskog naroda. Ova velika obljetnica Tarasa Ševčenka bit će obilježena u cijelom svijetu, a posebno u Ukrajini te mjestima gdje živi mnogobrojna ukrajinska dijaspora.

Ukrajinska zajednica u Hrvatskoj uz potporu Grada Zagreba, gradonačelnika Zagreba g. Milana Bandića, ukrajinskih kulturno-prosvjetnih udruga RH i drugih asocijacija pokrenula je projekt izgradnje spomenika najvećem ukrajinskom piscu, genijalnom pjesniku, akademskom slikaru, patriotu, prosvjetitelju, preporoditelju ukrajinskog književnog jezika, proroku i ocu ukrajinske nacije, Tarasu Hryhorovyču Ševčenku, povodom 200. obljetnice njegova rođenja.

Spomenik će biti postavljen u metropoli Hrvatske, gradu Zagrebu, u Ukrajinskoj ulici u naselju Travno. Autor spomenika je akademski kipar iz Ukrajine Kostjantyn Dobrjanskij.

Unatoč teškim vremenima, ovaj grandiozni projekt dobiva sve širu podršku ne samo sa strane Ukrajinaca, već i sa strane mnogih ljubitelja i štovatelja ukrajinske kulture i povijesti.

Ukrajinska zajednica u Hrvatskoj zahvaljuje se svima koji su do sada na bilo

koji način pomogli i doprinijeli projektu izgradnje i postavljanja spomenika Tarasu Ševčenku, a posebno onima koji su financijski podržali projekt.

Akcija prikupljanja sredstava za spomenik nastavlja se i dalje.

Podržite projekt izgradnje i postavljanja spomenika Tarasu Ševčenku u glavnom gradu Republike Hrvatske u Zagrebu!

Svoj prilog – donaciju možete uplatiti na žiro račun:

Ukrajinska zajednica Grada Zagreba

Ogrizovićeva 9

10 000 Zagreb

Zagrebačka banka

ZABA: HR1523600001501340104

s naznakom: za spomenik Tarasu Ševčenku

Zahvaljujemo!

ODBOR ZA IZGRADNJU SPOMENIKA UKRAJINSKOM PJEŠNIKU TARASU ŠEVČENKU ZAGREB, REPUBLIKA HRVATSKA

Ukrajinska zajednica Republike Hrvatske **Nikola Zastrižni**, predsjednik

Ukrajinska zajednica Grada Zagreba

Andrej Pavlešen, predsjednik

Predstavnik ukrajinske nacionalne manjine Grada Zagreba **Viktor Filima**, predstavnik

Sve informacije u vezi izgradnje spomenika možete dobiti:

Predstavnik ukrajinske nacionalne manjine Grada Zagreba

Viktor Filima

Remetinečka cesta 79A,

10 000 Zagreb

Tel: 01-3636 828

Mob: 091-1508 777

e-mail: viktorfilima@yahoo.com

Donacije za spomenik Tarasu Ševčenku u Zagrebu

Rb	Ime i Prezime	Mjesto	Iznos (kn)
1.	Marusja Jurista	Zagreb	1.375,00 kn
2.	Viktor Filima	Zagreb	7.577,00 kn
3.	Teodor Fricki	Zagreb	500,00 kn
4.	Debora Vera Reid (Karlič)	Brisbane, Australija	3.000,00 kn
5.	Petar Baran	Koprivnica	50,00 kn
6.	Branka Šafar	Čakovec	100,00 kn
7.	Vladimir i Ana Senek	Zagreb	100,00 kn
8.	Marija Petanović Kuljička	Zagreb	300,00 kn
9.	Olga Gregur	Lepoglava	200,00 kn
10.	Mihajlo Berčuk	Zagreb	50,00 kn
11.	Eugenija Kuljiš	Zagreb	100,00 kn
12.	Georgij Žinko	Zagreb	100,00 kn
13.	Vasilj Vegeš	Slavonski Brod	100,00 kn
14.	Ivan Nalesnik	Varaždin	50,00 kn
15.	Ivan Berčuk	Novaki	50,00 kn
16.	Ostap Graljuk	Zagreb	100,00 kn
17.	Vladimir Melenjuk	Dubrovnik	100,00 kn
18.	Vasilij Čaplinskij	Sovinjak	100,00 kn
19.	Ana i Nikola Jurista	Zagreb	200,00 kn
20.	Oleg Graljuk	Zagreb	300,00 kn
21.	Bogdan Biljak	Vukovar	100,00 kn

22.	Ivan Fricki	Lipik	100,00 kn
23.	Stefanija Biljak	Zagreb	400,00 kn
24.	Mitar Vasilik	Budašev	100,00 kn
25.	Sunčica Željem	Zagreb	100,00 kn
26.	Ivan Korba	Lipik	100,00 kn
27.	Bogdan Bordukalo	Zagreb	100,00 kn
28.	Evgenija Holovka	Vukovar	50,00 kn
29.	Marija Semenjuk Simeunović	Vukovar	200,00 kn
30.	Andrej Nowinski	Zagreb	100,00 kn
31.	Vlatka Nidogon	Velika Gorica	200,00 kn
32.	Irena Nagy	Dugo Selo	100,00 kn
33.	Vlada Duček	Zagreb	10,00 kn
34.	Boris Graljuk	Zagreb	1.500,00 kn
35.	Ostap Filima	Zagreb	750,00 kn
36.	Nadežda Plemenčić	Zagreb	300,00 kn
37.	Mario Mikolić	Pula	200,00 kn
38.	Ljiljana Vasilj	Zagreb	500,00 kn
39.	Boris Ljuljka	Zagreb	100,00 kn
40.	Štefica Jašinski	Nemetin	50,00 kn
41.	Katarina Todorcev Hlača	Zagreb	300,00 kn
42.	Brodsko-posavska županija	Slavonski Brod	2.000,00 kn
43.	Nastja Kanjuga	Zagreb	30,00 kn
44.	Oleg Zastrižni	Slavonski Brod	100,00 kn
45.	Pavlo Holovčuk	Lipovljani	310,00 kn
46.	Svitlana Lisak	Ivanja Reka	150,00 kn
47.	Nadežda Mikša	Poljana Čička	100,00 kn
48.	Viktor Kaminsky	Rijeka	300,00 kn
49.	Miro Tančinec	Slavonski Brod	100,00 kn
50.	Katarina Kuk	Zagreb	200,00 kn
51.	Larisa Graljuk	Zagreb	200,00 kn
52.	Gordana Berčuk	Zagreb	100,00 kn
53.	Nikola Zastrižni	Slavonski Brod	400,00 kn
54.	Ana Zastrižni	Slavonski Brod	50,00 kn
55.	Oljenka Zastrižni	Slavonski Brod	100,00 kn
56.	Svetlana Čanadi	Palinovec	20,00 kn
57.	Olga i Mihajlo Laba	Velika Gorica	200,00 kn
58.	Vladimir Kuhar	Zagreb	300,00 kn
59.	Josip i Tatjana Šagadin	Zagreb	200,00 kn
60.	Miroslav Čorni	Slavonski Brod	200,00 kn
61.	Gordana i Branimir Korbel	Zagreb	400,00 kn
62.	Marija Dereh	Petrovci	50,00 kn
63.	Emil Kostecki	Lipovljani	50,00 kn
64.	obitelj Dalenjak	Zagreb	100,00 kn
65.	Mijo Has	Kaniža	30,00 kn
66.	Oleg Kovbanovski	Osijek	100,00 kn
67.	obitelj Gočur	Zagreb	150,00 kn
68.	Predstavnik ukr. nac manjine Sisačko-moslavačke županije	Lipovljani	1.000,00 kn
69.	Lidija Nikolić	Zagreb	1.000,00 kn
70.	Slavica Šandor	Stojdraga	100,00 kn
71.	Vena Elena Mrak	Bregi	200,00 kn
72.	KPDU "Karpati" – Lipovljani	Lipovljani	1.000,00 kn
73.	Julijan Plančak	Zagreb	100,00 kn
74.	Roman Biljak	Zagreb	400,00 kn
75.	Jadranka Delić	Karlovac	300,00 kn
76.	Stjepan Gramnjak	Velika Gorica	100,00 kn
77.	Zita Graljuk	Zagreb	100,00 kn
78.	o. Ljubomir Sturko	Osijek	300,00 kn
79.	Marija Timkov	Zagreb	100,00 kn
80.	Slavko Burda	Zagreb	500,00 kn
81.	Oksana Zastrižni	Slavonski Brod	100,00 kn
82.	Petar Dudar	Zagreb	100,00 kn
83.	Vasilj Voras	Vukovar	200,00 kn
84.	Taras Pečenyj	Zagreb	500,00 kn

85.	Stjepan Firak	Zagreb	300,00 kn
86.	Darka Burčak Marić	Vis	100,00 kn
87.	Ankica Verhas	Slavonski Brod	200,00 kn
88.	Općina Bebrina	Bebrina	2.000,00 kn
89.	Vitalij Klok	Rijeka	300,00 kn
90.	Nikola Greb	Zagreb	20,00 kn
91.	obitelj Voras	Slavonski Brod	100,00 kn
92.	Sergiy Rosul	Rijeka	100,00 kn
93.	Andrej Pavlešen	Velika Gorica	300,00 kn
94.	Rajisa Trostyn's'ka i Milenko Popović	Zagreb	400,00 kn
95.	Pavle Komunicki	Vukovar	50,00 kn
96.	Zlata Pavlešen	Ljevi Dubrovčak	50,00 kn
97.	Marta Martinčić	Rijeka	100,00 kn
98.	Ivan Šelemba	Zagreb	100,00 kn
99.	Vera Matušinski	Vukovar	100,00 kn
100.	Ljupka Ilovača (Figurek)	Zagreb	500,00 kn
101.	Veronika Hunjak	Gračec	100,00 kn
102.	Anka Hajduk	Slatina	300,00 kn
103.	Valentin Sklyarenko	Rijeka	200,00 kn
104.	Nada Rajzer	Zagreb	100,00 kn
105.	Oksana Zvinekova	Draga Baščanska	300,00 kn
106.	Vlado Pliška	Petrovci	50,00 kn
107.	Ljubov Zuzija	Zagreb	50,00 kn
108.	Anton Bobrek	Velika Gorica	100,00 kn
109.	Tatjana Melnik	Slavonski Brod	100,00 kn
110.	Vladimir Greb	Cavtat	1.000,00 kn
111.	Željko Has	Kaniža	250,00 kn
112.	Mihajlo Semenjuk	Slavonski Brod	1.000,00 kn
113.	Željko Tančin	Slavonski Brod	50,00 kn
114.	Leona Besermenji	Zagreb	100,00 kn
115.	Zdenko Kanjuga	Zagreb	150,00 kn
116.	Natalija Pavičić	Zagreb	100,00 kn
117.	Jesenska Miškov	Slavonski Brod	500,00 kn
118.	Marta Kovačević	Slavonski Brod	300,00 kn
119.	UKPD "Kobzar" – Zagreb	Zagreb	500,00 kn
120.	Oksana Martinjuk	Osijek	200,00 kn
121.	Vasyl Yenko	Rijeka	150,00 kn
122.	o. Ivan Hrynyšyn	Zagreb	300,00 kn
123.	o. Ivan Barščevski	Sibinj	500,00 kn
124.	Vera Pranjić	Zagreb	100,00 kn
125.	Gabrijel Takač	Vukovar	100,00 kn
126.	Ante Harny	Zagreb	1.000,00 kn
127.	Sofija Baran	Rovinj	150,00 kn
128.	Ivan Baran	Rovinj	150,00 kn
Ukupno do 30.04.2014.			44.472,00 kn

VII. Skupština Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske

VII. redovita godišnja Izvještajna Skupština Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske održana je 18. siječnja 2014. godine u Slavonskom Brodu. Skupštinu je otvorio i njome predsjedavao gosp. Nikola Zastrižni, predsjednik Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske.

Dominantne točke Dnevnog reda bile su:

- Izvješće o radu Ukrajinske zajednice RH u 2013. godini
- Izvješće o financijskom poslovanju Ukrajinske zajednice RH u 2013. godini
- Izvješće Nadzornog odbora Ukra-

jinske zajednice RH o financijskom poslovanju i radu Ukrajinske zajednice RH za 2013. godinu

- Program rada i financijski plan Ukrajinske zajednice RH za 2014. godinu

Radno predsjedništvo Skupštine izabrano je u sastavu: Nikola Zastrižni, Ostap Filima, Emil Ovad, Željko Koropatnicki i Nataša Vovk. U sastav Verifikacijske komisije izabrani su: Željko Has, predsjednik komisije, te Andrej Pavlešen i Tomo Lučanović. Za zapisničara je predložena Marija Semenjuk Simeunović, tajnica Ukrajinske

zajednice RH, dok su za ovjervitelje zapisnika predloženi Nikola Zastrižni, Oksana Martinjuk i Vasilj Voras.

Skupštini je nazočilo 26 članova od kojih su 23 delegata s pravom glasa.

O radu Ukrajinske zajednice RH u 2013. godini izvijestio je predsjednik Ukrajinske zajednice RH Nikola Zastrižni. Delegati su jednoglasno usvojili Izvješće. Marija Semenjuk Simeunović, tajnica Ukrajinske zajednice RH, predstavila je financijsko poslovanje Ukrajinske zajednice RH u 2013. godini, koje je jednoglasno usvojeno.

○ Predsjednik Ukrajinske zajednice Nikola Zastrižni pozdravio je prisutne

Viktor Filima, predsjednik Nadzornog odbora Ukrajinske zajednice RH, predstavio je Izvješće Nadzornog odbora Ukrajinske zajednice RH o financijskom poslovanju i radu Ukrajinske zajednice RH za 2013. godinu. Izvješće je jednoglasno usvojeno.

Marija Semenjuk Simeunović predstavila je Program rada i financijski plan Ukrajinske zajednice RH za 2014. godinu usvojen na 42. sjednici Predsjedništva Ukrajinske zajednice

○ Sudionici VII. Skupštine Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske

RH. Program rada za naredno razdoblje i financijski plan jednoglasno je usvojen.

Andrej Pavlešen, predsjednik Ukrajinske zajednice Grada Zagreba, upoznao je prisutne o tijeku realizacije projekta postavljanja spomenika ukrajinskom pjesniku Tarasu Ševčenku u Zagrebu prigodom 200. obljetnice njegovog rođenja.

Željko Koropatnicki predložio je sazivanje Izvanredne skupštine Ukrajinske zajednice RH tijekom 2014. godine

radi usvajanja novog Statuta. Nikola Zastrižni pozvao je članove Odbora za statut, poslovnik i pravnu regulativu UZRH da pripreme prijedlog novog Statuta UZRH po usvajanju izmjena i dopuna Zakona o udrugama, kako bi se do rujna 2014. godine sazvala Skupština radi usvajanja novog Statuta.

Zahvalivši nazočnima, Nikola Zastrižni je zatvorio VII. po redu Skupštinu Ukrajinske zajednice RH.

Oksana Martinjuk

Redovita Izvještajna skupština UKPD "Dnjipro" – Rijeka

Redovita Izvještajna skupština UKPD "Dnjipro" – Rijeka održana je 22. veljače 2014. godine u prostorijama Mjesnog odbora Kozala, na adresi Volčičev trg 2.

Prije početka Skupštine, članovi Društva zapalili su svijeću i minutom šutnje odali počast poginulim Ukrajincima – herojima Nebesne Sotnje (Nebeska satnija).

Skupštinu je otvorila predsjednica UKPD "Dnjipro" – Rijeka Oljha Kaminska, koja je pozdravila sve prisutne te ovlastila za daljnje vođenje sjednice Predstavnik ukrajinske nacionalne manjine Grada Zagreba – Viktora Filimu.

Viktor Filima predložio je Radno predsjedništvo u sastavu: Oljha Kaminska, Viktor Filima, Vasyľ Jenjko; za zapisničara Oksanu Šimić a za ovjerovitelja zapisnika Oljhu Kaminsku. Sve kandidature su jednoglasno utvrđene.

Predsjednica Oljha Kaminska izvijestila je o sadržajnoj i bogatoj djelatnosti Društva tijekom 2013. godine kako u Hrvatskoj tako i u Ukrajini, te je naglasila da je glavna aktivnost sudjelovanje u Narodnoj Radi na Majdanu u Kyjivu i podrška

prosvjednicima u ime Društva. Viktor Filima složio se da je to bila bitna karika u nizu manifestacija UKPD "Dnjipro" – Rijeka te izdvojio glavnu manifestaciju pod nazivom "Glazbeni oberih" koja je izvedena na visokom stručnom nivou. Izvješće o djelatnosti Društva je jednoglasno usvojeno.

Zinajida Jenjko podnijela je Financijsko izvješće za 2013. godinu, iz kojeg je vidljivo da je, zahvaljujući financijskoj potpori Savjeta za nacionalne manjine RH, Društvo ostvarilo brojne kulturne manifestacije i sva dodijeljena sredstva su namjenski potrošena.

Financijsko izvješće te Izvješće Nadzornog odbora koje je podnio predsjednik Nadzornog odbora Viktor Kaminskyj jednoglasno su usvojeni.

Viktor Filima uputio je članovima Društva molbu da materijalno podrže izradu spomenika Tarasa Ševčenka u Zagrebu planiranu za 2014. godinu, jer ove godine se obilježava 200-godišnjica rođenja pjesnika – nacionalnog simbola ukrajinskog naroda. Dakle, svi su pozvani i mogu dati svoj doprinos.

Oljha Kaminska predložila je program rada Društva za 2014. godinu usmjeren na očuvanje ukrajinske kulture u Rijeci, Primorsko-goranskoj županiji i u Hrvatskoj.

Zinajida Jenjko se zahvalila Viktoru Filimi za kontinuiranu podršku Društvu informacijama i savjetima te za velike napore u svrhu udruživanja Ukrajinaca Hrvatske.

Na kraju Skupštine Viktor Filima zahvalio se osobno Oljhi Kaminskoj te svim članovima Društva na uspješnom radu tijekom 2013. godine.

Poslije sjednice je održana prezentacija s temom "Ukrajina i revolucija", pa su članovi UKPD "Dnjipro" – Rijeka imali prigodu pogledati video o događajima u studenom 2013. i siječnju 2014. g. koji su se odvijali u Kyjivu na Majdanu Nezaležnosti (Trgu Neovisnosti) i na ulici Hruševskog te Instytutskoj. Prezentaciju su pripremili Viktor Kaminskyj i Serhij Rosul.

Viktor Filima

Godišnja Skupština UKPD "Ivan Franko" – Vukovar

● Radno predsjedništvo Skupštine

● Sudionici Skupštine

Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo "Ivan Franko" – Vukovar, u subotu, 22. veljače 2014. godine održalo je godišnju Izvještajnu skupštinu. Nakon intoniranja hrvatske i ukrajinske himne svi prisutni odali su minutom šutnje počast za sve stradale žrtve u Ukrajini na Euromajdanu, u stremljenju ukrajinskog naroda za put demokratizacije i europske integracije, čemu je posvećen i uvodni dio Skupštine.

Uz sedamdesetak redovitih članova udruge, Skupštini su prisustvovali:

članica Savjeta za nacionalne manjine RH Marija Semenjuk Simeunović, Predstavnik ukrajinske nacionalne manjine Vukovarsko-srijemske županije – Nataša Vovk i Predstavnik ukrajinske nacionalne manjine općine Bogdanovci – Miroslav Vovk, koji su se obratili skupu prigodnim riječima.

Radno predsjedništvo je predstavilo Izvješće o radu udruge za 2013. godinu, Izvješće o financijskom poslovanju u 2013. godini i smjernice za 2014. godinu, a g. Pavle Komunjicki je pred-

stavio Izvješće Nadzornog odbora.

Sva izvješća su jednoglasno usvojena.

U nastavku Skupštine vođene su konstruktivne rasprave o aktivnostima i misijama udruge u budućnosti.

Nakon radnog dijela, članice sekcije Ukrajinski narodni običaji i rukotvorine pripremile su ukrajinska jela i slastice koja su najdraža članovima udruge ali i svim gostima koji su ljubitelji ukrajinske narodne kuhinje.

Tetjana Ramač

Izvještajna skupština UKPD "Ukrajina" u Slavonskom Brodu

U velikoj dvorani Radničkog doma 1. ožujka 2014. godine održana je godišnja Izvještajna skupština.

Nazočnim članovima i gostima obratio se gospodin Vlado Karešin, predsjednik UKPD "Ukrajina" i zamjenik predsjednika Ukrajinske zajednice RH. Uz želje za uspješan rad proglasio je početak Skupštine.

Sve nazočne pozdravili su i poželjeli im uspjeh u radu: dogradonačelnik Grada Slavenskog Broda gospodin Hrvoje Andrić, predsjednik Ukrajinske zajednice RH gospodin Nikola Zastrižni, dopredsjednik UKPD "Taras Ševčenko" – Kaniža i predstavnik ukrajinske nacionalne manjine općine Bebrina gospodin Željko Koropatnicki, predsjednik UKPD "Andrij Pelih" – Šumeće gospodin Darko Karamazan te voditelj Folklorne sekcije UKPD "Ukrajina"

gospodin Ivica Kševi. Za članove Radnog predsjedništva izabrani su: Nikola Zastrižni, predsjednik, Mira Turković, Vlado Karešin i Jasna Bek, članovi. Predloženi Dnevni red jednoglasno je usvojen. Predsjednica Verifikacijske komisije gospođa Anika Verhas izvijestila je da je Skupštini nazočan dovoljan broj članova za nastavak rada, te će odluke koje donese Skupština biti pravovaljane.

Izvješće o radu UKPD "Ukrajina" za 2013. godinu podnio je predsjednik Vlado Karešin koje je jednoglasno usvojeno uz brojne pohvale za rad u protekloj godini. Financijsko izvješće UKPD "Ukrajina" podnijela je gospođa Jasna Bek, a izvješće Nadzornog odbora podnio je gospodin Jaroslav Šmorhaj.

Program rada i financijski plan UKPD "Ukrajina" za 2014. godinu predložio je gospodin Nikola Zastrižni, koje su članovi

Skupštine jednoglasno prihvatili. Nakon Skupštine uslijedio je glazbeno-umjetnički program: izložba slika Likovne sekcije Društva koju je otvorila voditeljica gospođa Anika Verhas, zatim su svoje najnovije izvedbe i koreografije predstavili Mješoviti pjevački zbor pod ravnateljstvom gospođe Sanje Stičinski, članovi Recitatorsko-dramske sekcije, i naravno, mladi plesači Folklorne sekcije pod budnim okom voditelja, gospodina Ivica Kševija. Program su uveselili i gosti: UKPD "Andrij Pelih" iz Šumeća i Kulturno-prosvjetno udruženje Ukrajinaca "Taras Ševčenko" iz Banja Luke. Vrijedne članice Društva pripremile su prekrasan domjenak za sve nazočne, pa je druženje uz smijeh i glazbu potrajalo do kasnih sati.

Nives Romanjek

● Brojni članovi UKPD "Ukrajina" - Slavonski Brod

Godišnja Izvještajna skupština UKPD "Lesja Ukrajinka" – Osijek

Članovi Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva "Lesja Ukrajinka" – Osijek, 31. ožujka 2014. godine održali su redovitu godišnju Izvještajnu skupštinu.

Nakon intoniranja hrvatske i ukrajinske himne svi prisutni odali su minutom šutnje počast za sve stradale žrtve u Ukrajini na Euromajdanu, posebno za Nebesnu sotnju (Nebesku satniju).

Skupštinu je otvorila predsjednica Društva Oksana Martinjuk, koja je ujedno pročitala Izvješće o radu za 2013. godinu, te čestitala članovima petu godišnjicu uspješnog rada. Predsjednica je istaknula uspješno odrađen najveći projekt u 2013. godini – Središnju manifestaciju Ukrajinaca RH, završni koncert koji je bio upriličen u Hrvatskom narodnom kazalištu u Osijeku.

Članovi Predsjedništva pripremili su foto-prezentaciju kroz koju su prikazali najzanimljivije trenutke djelatnosti Društva od prve, Osnivačke skupštine do danas.

Predsjednica je podnijela Izvješće o financijskom poslovanju u 2013. godini i predstavila smjernice za rad u 2014. godini. Izvješća su u jednoglasno usvojena.

U nastavku Skupštine prisutni su analizirali uspjehe, poteškoće, te aktivnosti koje slijede u narednom razdoblju, među kojima je i netom održana manifestacija u organizaciji Grada Osijeka – "Šarana jaja bojama grada", u kojoj već UKPD "Lesja Ukrajinka" tradicionalno aktivno sudjeluje niz godina.

Verica Pešo

Izvještajna godišnja skupština KPD Ukrajinaca "Karpati" – Lipovljani

KPD Ukrajinaca "Karpati" – Lipovljani održalo je 29. ožujka 2014. svoju redovitu godišnju Izvještajnu skupštinu u Društvenom domu Lipovljani. Od ukupno evidentiranih 95 članova KPD, Skupštini je nazočilo 77 članova, što je bio dovoljan broj da bi ista bila regularna. Skupština je otvorena pjevanjem himni Republike Hrvatske i Ukrajine u izvođenju pjevačke skupine Društva "Karpati".

Nakon himni, predsjednik Društva Ivan Semenjuk pozdravio je sve prisutne koji su sudjelovali u radu Skupštine a posebno sljedeće goste: Anku Doležal – predsjednicu Općinskog vijeća Lipovljani, Irinu Matijević – predsjednicu Društva ukrajinsko-hrvatskog prijateljstva iz Lipika, Igora Fedešina – župnika grkokatoličke crkve u Lipovljanima, Darija Šimića – župnika rimokatoličke crkve u Lipovljanima, Miroslava Horvata – predsjednika Udruge umirovljenika Lipovljani, Nevenku Zorić –

predsjednicu pjevačke skupine "Lira" Lipovljani, Lorenu Matejaš – potpredsjednicu KUD-a "Lipa" Lipovljani, Miroslava Knižeka – predsjednika "Česke besede" Lipovljani, Branka Vincenta – potpredsjednika Matice slovačke Lipovljani, Melitu Lenička – predsjednicu Matice hrvatske ogranak Lipovljani, Marijana Ivezića – predsjednika KUD-a "Selište Kostajničko" iz Kostajnice, te Moniku Šporčić Harak, Franju Capana i Damira Smetka – predstavnike medija.

Pjevačka skupina je otpjevala dvije ukrajinske pjesme, a nakon toga je počela s radom godišnja Skupština.

Radno predsjedništvo Skupštine predloženo je u sastavu: Ivan Semenjuk, Ankica Mrkša i Željko Fricki, zapisničar Štefka Semenjuk, dva ovjervitelja zapisnika Zlatko Knižek i Ankica Holovčuk, te Verifikacijska komisija – Ivanka Slota i Mirko Fedak.

Izvješće o radu za 2013. godinu podnio je predsjednik Društva "Karpati"

Ivan Semenjuk koji je ujedno podsjetio nazočne na sve aktivnosti Društva u protekloj godini. Ankica Mrkša je podnijela Financijsko izvješće a Željko Fricki Izvješće Nadzornog odbora. Sva su izvješća jednoglasno usvojena.

U predloženom planu rada za tekuću godinu, akcent je na nastavku održavanja jezika, kulture i običaja Ukrajinaca na ovim prostorima u suradnji s crkvom, općinom i kulturnim udrugama u očuvanju multikulturalnosti.

Pozdravne riječi prisutnima su uputili: Igor Fedešin, Nevenka Zorić, Miroslav Horvat, Melita Lenička, Miroslav Knižek, Branko Vincent, Irina Matijević, Lorena Matejaš, Marijan Ivezić, Dario Šimić te Anka Doležal.

Iz pozdravnih riječi može se konstatirati da je Društvo "Karpati" kvalitetno radilo u protekloj godini te su upućene želje za daljnjim produktivnim i kvalitetnim radom.

Ivan Semenjuk

Kada puške pucaju, muze šute...

U Rijeci održana književna večer povodom 200. obljetnice rođenja najvećeg ukrajinskog pisca Tarasa Ševčenka

○ Oljha Kaminska, Vitalij Klok, Viktor Filima

○ Zinajda Jenjko, autorica izložbe slika

“Kada puške pucaju, muze šute.” – s ovom su se izrekom u zadnjih nekoliko mjeseci susreli svi koji su svoje živote posvetili umjetnosti. Otkazuju se koncerti, turneje, ne pjeva se i ne svira, nema inspiracije...

Jedina pjesma ukrajinskog naroda koja se izvodi u cijelome svijetu je himna Ukrajine prevedena na više jezika. Pjeva se u Americi, Bjelorusiji, Njemačkoj, Australiji, pa čak i u Rusiji.

Himna Ukrajine se pretvorila u glazbeni simbol ujedinjenja slobode i demokratske volje naroda cijeloga svijeta.

“Ukrajina je Europa” – skandirala je studentska omladina na Majdanu u Kyjivu, držala je ruku na srcu i pjevala himnu Ukrajine. “Nebeska stotina/satnija” položila je “duh i tijelo” na oltar Domovine za slobodu Ukrajine te tako ispunila zavjet velikog genija ukrajinskog naroda Tarasa Hryhorovyča Ševčenka: “Borite se, pobijedite, Bog Vam pomaže”.

I na književno-glazbenom susretu Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva “Dnjipro” – Rijeka, posvećenom 200-godišnjici rođenja Velikog Kobzara, a pod nazivom “Ševčenko i revolucija” odzvanjalo je samo jedna pjesma po riječima T. Ševčenka “Reve ta stohne Dnjipr širokyj” iz zbirke “Pryčyna”, koju su pjevali svi sudionici susreta.

Književna večer započela je hrvatskom i ukrajinskom himnom.

Koncert je vodila gospođa Oljha Kaminska, scenaristica i redateljica ove večeri, a ujedno i predsjednica UKPD “Dnjipro.” Ona je predložila da večer započne minutom šutnje na spomen Kobzaru i poginulim revolucionarima koji su dali svoj život u borbi protiv tiranske diktature postojeće vlade Ukrajine. Prikazani video pod nazivom “Nebeska stotina” bio je umjestan te je odrazio tugu i tjeskobu cijelog ukrajinskog naroda u

vezi s događanjima u ulici Hruševskog i Institutskoj u Kyjivu.

Oljha Kaminska u kratkom biografskom izlaganju podsjetila je sve nazočne na crtice iz života Ševčenka te na stvaralaštvo genijalnog pjesnika, slikara, grafičara, društvenog djelatnika i člana Ćirilo-Metodijevskog bratstva.

Da se bezvremenska riječ Ševčenka osjeti, članovi Društva čitali su njegove pjesme dok je paralelno video prikazivao dijelove iz različitih perioda njegovog života.

Tamara Mravac započela je interpretacijom pjesme T. H. Ševčenka “Dumy moji, dumy moji”, Olena Mrak interpretirala je pjesmu “Dumka”, Romano Martinčić emocionalno je i izražajno interpretirao pjesmu “Oporuka” T. Ševčenka, a Oljha Kaminska majstorski je pročitala poemu Ševčenka “Knjažna”.

Viktor Kaminskyj iz duše je interpretirao pjesmu Ševčenka “Oj, try šljahy šyrokyj” iz ciklusa “U kazematu 6”.

Čitanje poezije Tarasa Ševčenka

Katja Mravac, najmlađa recitatorica, hrabro je i izražajno deklamirala dječju pjesmu “Sadok vyšnevij kolo haty”, Oksana Šimić je sugestivno recitirala dio iz poeme “Neofite”, a Valerija Vašenko pjesmu “Čoho ty hodyš na mohylu?” iz ciklusa “U kazematu 5”. Svitlana Stolić izabrala je dio iz poezije T. H. Ševčenka “Ne hrije sonce na čužyni”, a Zinajda Jenjko je jako osjećajno pročitala pjesmu Ševčenka “Taka jiji dolja”.

Voditeljica književne večeri Olja Kaminska ukazala je na neposrednu vezu između formiranja nacionalne političke svijesti naroda Ukrajine i revolucionarnog stvaralaštva Ševčenka, utjecaj koji se na različitim razinama duhovnog nacionalnog života osjeća i danas.

Ovu činjenicu je potkrijepio i predstavljeni video “Ševčenko i revolucija”, za čiju su montažu odgovorni Viktor Kaminskyj i Serhij Rosul na osnovi videomaterijala revolucionarnih događanja u Kyjivu iz 2013. – 2014. godine.

Član Društva, Vitalij Klok, posvetio je glazbeno-koreografsku kompoziciju “Heroj Revolucije” Serhiju Nikošanu, prvom poginulom revolucionaru u ulici Hruševskog, na poeziju T. H. Ševčenka “Meni odnakovo”. Ova je izvedba bila kulminacija cijele večeri.

Glasnim aplauzom i povicima “bravo” publika je nagradila emocionalno stvaralačko djelo Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva u Rijeci.

Završetak programa pokazao se kao kontrast u usporedbi s uzbudljivom i emocionalno napetom večeri. Vjerodostojan finale bio je prepun vjere u pobjedu dobra nad zlom, želje mira za cijeli svijet i stvaranja nove nacionalne svijesti Ukrajinaca te procvata probuđene nacije s vjerom u miran i prekrasan život i budućnost novih generacija Ukrajinaca.

Život je prekrasan, čudesno je prol-

jetno buđenje prirode, pjev ptica i žarko sunce, cvijeće raskošno cvjeta, a drveće se zeleni. Ovu je temu prikazala na svojoj prvoj amaterskoj izložbi slika "Cvijeće i akvareli" Zinajda Jenjko i svojim tajnim skrivenim talentom iznenadila sve članove Društva.

Amaterska slikarica s oduševljenjem je prihvatila prijedlog članova da oformi

grupu umjetničkog dizajana te postane njena voditeljica.

Na kraju susreta Viktor Filima izložio je novosti o napretku izgradnje spomenika Tarasu Hryhorovychu Ševčenku u Zagrebu povodom 200-godišnjice rođenja Velikog Kobzara.

Večer je završila domjenkom i prijateljskim druženjem članova Društva.

U ovim teškim vremenima želja za ujedinjenjem svih Ukrajinaca Hrvatske još je veća, jer ljudi se najsnažnije povezuju u tuzi i nevolji. Ukrajinci diljem svijeta, žele mir i dobro Ukrajini i čitavoj Zemlji te pozivaju cijeli svijet da mole za Ukrajinu.

Oljha Kaminska
S ukrajinskog prevela Ivana Mrak

Урочистості у Петровцях з нагоди 200-річчя від дня народження Тараса Григоровича Шевченка

● Служба божя і панахида в Греко-католицькій церкві у Петровцях

● Учні, які вивчають українську мову в школі

Першого березня 2014 року в Петровцях зібралося багато шанувальників української культури. Саме в цей день була відзначена велика подія - урочисте святкування 200-річчя від дня народження геніального художника і поета Тараса Григоровича Шевченка.

Саме в цей тяжкий час, коли Україна вже вкотре захищає свою незалежність, Шевченкове пророче, безсмертне, неопалиме слово знову закликає до боротьби, збереження та леліання рідної мови і патріотизму.

Організаторами свята були Українське культурно-просвітне товариство ім. Івана Франка з Вуковара, Представник української національної меншини Вуковарсько-сріємської області, Представник української національної меншини району Богдановці та Рада української національної меншини міста Вуковар.

У Греко-католицькій церкві Покрови Пресвятої Богородиці у Петровцях була відслужена Служба Божя за упокій та вічну пам'ять генія української культури Тарас Шевченка. Службу відслужили декан М. Ступяк, о. В. Седлак, о. Л. Стурко, о. В. Магоч.

Після Служби Божої був проведений літературно-музичний вечір під назвою "Свою Україну любіть", який розпочався гімнами Хорватії та України. Потім хвилиною мовчання було вшановано пам'ять

Героїв Небесної Сотні, які загинули на Майдані в Києві під час революційних подій в Україні.

З вітальними словами до присутніх звернулися член Ради з питань національних меншин в РХ Марія Семенюк-Сімеунович, Представник української національної меншини Вуковарсько-сріємської області проф. Наташа Вовк, заступник голови району Богдановці Ярослав Медеші.

Програма літературного вечора, ведучими якого були проф. Т. Кочнева-Рамач та В. Матушинські, включала реферати про життя і творчість Тарас Шевченка, його поезію та пісні, а також поезію сучасних українських поетів, українські народні пісні та танці. У святковій програмі приймали

участь учні загальноосвітньої школи ім. Антуна Бауера з вчителькою української мови Т. Ласик-Жагар, дитяча група "Сонечко" під керівництвом проф. Т. Кочневої-Рамач, вокально-інструментальний ансамбль "Галичина" та хоровий колектив УКПТ ім. Івана Франка з Вуковара, хор УКПТ ім. Лесі Українки з Осієка під керівництвом проф. Оксани Стурко та танцювальні колективи УКПТ ім. Тараса Шевченка з Каніжи.

У рамках урочистої програми була відкрита Фотогалерея картин під назвою "Шевченко – майстер художньої візії", яку подарувало українському товариству з Вуковара Посольство України в Республіці Хорватія. Також проведена презентація української народної кухні під назвою "Смаки України", яку підготували організатори.

Після завершення урочистої програми Представник української національної меншини району Богдановці М. Вовк вручив учасникам похвальні грамоти – Подяки за участь у літературному вечорі.

Урочистості в Петровцях з нагоди 200-річчя від дня народження українського генія відвідали представники хорватських засобів масової інформації. Ця важлива подія була висвітлена в друкованій пресі та на телебаченні.

Тетяна Рамач

● Хана Пешо

Obilježavanje 200. obljetnice rođenja Tarasa Ševčenka u Lipovljanima

● Učenici izlažu referat o slobodoljublju i djelima Tarasa Ševčenka

● Učenici koji njeguju ukrajinski jezik u školi

Prigodom 200. obljetnice rođenja Tarasa Ševčenka – Ukazom predsjednika Ukrajine godine 2014. je u Ukrajini proglašena njegovom godinom. Sukladno toj odluci, kao sav ukrajinski narod i cijela ukrajinska dijaspora u svijetu, i KPD Ukrajinaca “Karpati” – Lipovljani posebno su obilježili i organizirali kulturnu večer posvećenu ovom velikom pjesniku, slikaru i vizionaru ukrajinskog naroda. Manifestacija 200. obljetnice rođenja Tarasa Ševčenka u Lipovljanima održana je dana 10. ožujka 2014. godine u 18 sati u sjedištu KPD Ukrajinaca “Karpati” – Lipovljani, uz nazočnost stotinjak posjetitelja koji poštuju zasluge ovog velikana ukrajinskog naroda, kao i pripadnike ukrajinske

dijaspore na ovim područjima koji su organizirali prigodnu manifestaciju. Od najviše rangiranih prisutnih gostiju koji su nazočili ovoj manifestaciji, s posebnim zadovoljstvom možemo istaknuti predsjednicu Općinskog vijeća općine Lipovljani Anku Doležal, gradonačelnika Novske Vladu Klasana, predsjednicu Matice Hrvatske ogranak Lipovljani Melitu Lenička, župnika ukrajinske grkokatoličke crkve Bezgrešnog začetca sv. Ane Lipovljani o. Igora Fedešena, te niz predstavnika kulturnih udruga iz Lipovljana i simpazitera ovoga društva.

Obzirom na današnju situaciju u Ukrajini, glavna tema referata o Tarasu Ševčenku odnosi se na prikazivanje slobodoljublja u djelima Tarasa Ševčenka.

Ovim referatom željelo se prikazati njegovo vizionarsko viđenje Ukrajine i njegovu težnju za osamostaljenjem Ukrajine. U 60-minutnom kulturnom programu koji je vodio predsjednik KPD Ukrajinaca “Karpati” Ivan Semenuk, pjevačka skupina Društva je otpjevala tri pjesme na stihove Tarasa Ševčenka, a pripadnici plesne skupine, uglavnom i polaznici ukrajinskog jezika u OŠ Josipa Kozarca Lipovljani, pročitali su referat o slobodoljublju u djelima Tarasa Ševčenka koji je pripremio član našega društva Pavle Holovčuk, te otpjevali i recitirali nekoliko znamenitih djela Tarasa Ševčenka.

Ivan Semenuk

У Осієку відзначили 200-річчя від дня народження Тараса Григоровича Шевченка

● Хана Пешо із Осієка заспівала українську пісню

● Наймолодші учасники урочистої програми

УОсієку 23 березня 2014 року проведена урочиста програма з нагоди 200-річчя від дня народження Тараса Григоровича Шевченка, українського поета і художника, ім'я якого оповите невмирущою любов'ю і славою.

Урочисту програму підготували члени Українського культурно-просвітнього товариства ім. Лесі

Українки з Осієка у співпраці з Українським культурно-просвітнім товариством ім. Тараса Шевченка з Каніжи та учнями, які вивчають українську мову в школі.

Учасники програми українською та хорватською мовами презентували Тараса Шевченка, як митця могутньої творчої сили, непримиренного борця проти будь-якого людського

гноблення, а безсмертну спадщину письменника висвітлювали, як одну з найбільших вершин людського генія. Діти довели, що Шевченко завжди боровся за визволення народу, за соціальну справедливість і духовне розкріпачення мас, саме тому його творчість невмируща і завжди актуальна, а в історію людської культури він увійшов не тільки як

геніальний народний поет України, а й як найбільший поет-гуманіст світового значення.

Культурний захід проведений на чудовій терасі Греко-католицької церкви Христа Царя в Осієку. Після урочистої програми учасники відвідали каплицю сестер Василянок, де разом помолилися за мир в Україні, а потім відвідали музей сестер Василянок.

У тяжкі часи для України саме Тарас Шевченко об'єднує всіх українців і крізь століття лишається улюбленцем, великим авторитетом, батьком і пророком української нації, і не лише для українців, які проживають в Україні, а й для українців, які розсіяні по світу.

Оксана Мартинюк

● Біля Греко-католицької церкви Христа Царя в Осієку

Tradicionalni "Ukrajinski bal" u Slavonskom Brodu

● Starija plesna skupina UKPD "Ukrajina" - Slavonski Brod s predsjednikom Vladom Karešinom

Unatoč zabrinjavajućim vijestima iz Ukrajine i brizi za prijatelje i rođake u drugoj domovini Ukrajini, članovi UKPD "Ukrajina" odlučili su održati svoj tradicionalni ukrajinski "BAL 2014" jer je i to prigoda senzibilizacije javnosti za pravednu borbu Ukrajinaca u ostvarivanju svoje slobode i demokracije.

Da, bila je to prigoda da se gostima objasne događanja na Euromajdanu, i

prikaže djelatnost UKPD "Ukrajina".

"Ukrajinski bal" održan je 18. siječnja 2014., u svečanoj dvorani "Kristal". Veliki broj uzvanika bio je oduševljen koreografijama mladih plesača pod nadzorom gospodina Ivice Kševija.

Tu večer je nekoliko članova proslavilo svoj rođendan, a djeca su se zahvalila svome koreografu Ilici Kševiju na golomom trudu kojega je uložio u njihov napredak. Zahvalili su se i predsjedniku

Društva, gospodinu Vladi Karešinu – na njegovom strpljenju i toleranciji njihovih mladenačkih nestašluka, zahvalili su se gospođi Olenki Zastrižni, koja održava njihovu nošnju – pere, pegla, popravlja i čuva te priprema za nastupe. Mladež se zahvalila i najboljem prijatelju Eugenu Dumeču koji ih brižno prati na njihovim nastupima, kupuje im slatkiše i daje bratske savjete kad god imaju probleme.

Ukusna večera, ples, glazba, bogata tombola i uvijek zanimljiv rolo-ples zadržali su većinu ljudi do jutarnjih sati.

"Ukrajinski bal" ujedno je prigoda da Društvo ostvari i financijsku pomoć, jer su cijene prijevoznika poskupjele, svi ostali troškovi također, pa se i na ovaj način pomogne aktivnostima Društva, putovanju na gostovanja itd. S druge strane, gosti za stolovima imaju prigodu vidjeti nove koreografije i čuti nove pjesme Mješovitog pjevačkog zbora.

Nives Romanjek

Plesači UKPD "Ukrajina" sve traženiji na kulturnim manifestacijama i događanjima u Slavonskom Brodu

● Plesači UKPD "Ukrajina" - Slavonski Brod

Pozivu gospodina Antuna Lucića, brodskog slikara, da sudjeluju na otvorenju njegove samostalne izložbe slika, 8. veljače 2014. godine u City Colosseumu u Slavonskom Brodu, odazvali su se naši mladi plesači UKPD "Ukrajina" koji su glazbom i svojim plesom oduševili ne samo posjetitelje izložbe, već i kupce iz obližnjih trgovina koji su pohrlili da vide što se to događa, te su doista učinili otvorenje ove izložbe veličanstvenim. Nagrađeni su dugim aplauzima i osmjesima, a bilo je i puno upita znatiželjnika o radu i aktivnostima našeg Društva te o događajima na Euro-

majdanu.

Prekrasne koreografije gosp. Kševija, mladenačka razdraganost i veselje recept su za uspjeh, pa su naši mladi dobili još jedan poziv, ovaj put za sudjelovanje na otvorenju velike proljetne izložbe slika Književno-likovnog društva "Berislavić"

iz Slavonskog Broda pod nazivom "...i bi život" u Domu za starije i nemoćne osobe – Slavonski Brod, 21. ožujka 2014. godine.

I ovaj put, mladi su pokazali svu raskoš u bojama ukrajinske nošnje, glazbe i plesa, pa su mnogi posjetitelji izložbe a po-

glavito stanari Doma za starije i nemoćne osobe ostali iznenađeni i oduševljeni našom djecom. Gospodin Ivica Kševi pobrinuo se za prekrasne koreografije, a djeca su pokazala spremnost i snagu za daljnje nastupe.

Nives Romanjek

Aktivnosti Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva "Andrij Pelih" – Šumeće

● Plesna skupina UKPD "Andrij Pelih" - Šumeće i predsjednik društva Darko Karamazan

Članovi UKPD "Andrij Pelih" iz Šumeća gostovali su 1. ožujka 2014. godine u Slavonskom Brodu, na godišnjoj Izvještajnoj skupštini UKPD "Ukraina", gdje su se u glazbenome dijelu predstavili s dva hopaka.

Zajedno s ostalim članicama i članovima Ukrajinske zajednice RH, Društvo je 5. ožujka 2014. sudjelovalo u Zagrebu na mirnom prosvjedu protiv ruske agresije u znak podrške i potpore Ukrajini i ukrajinskome narodu.

Na poziv Kluba studenata ukrajinstike i Katedre za ukrajinski jezik i književnost Filozofskog fakulteta u Zagrebu, UKPD "Andrij Pelih" 15. ožujka 2014. godine odlazi u Zagreb da bi sudjelovalo na koncertu u okviru svečanoga obilježavanja 200. obljetnice rođenja Tarasa Ševčenka. Prije samog programa, članovi Društva posjetili su Veleposlanstvo Ukrajine u RH, koje je bilo suorganizator ove svečanosti, gdje ih je veleposlanik gosp. Oleksandr

Levčenko ljubazno primio i u dobrom raspoloženju odgovarao na sva pitanja. Razgovaralo se o raznim temama, o životu Ukrajinaca na ovim prostorima, o školstvu, a veleposlanik je između ostalog naglasio koliko je bitno školovanje te pohvalio nastavu ukrajinskoga jezika

u područnim školama Općine Bebrina. Bilo je tu još mnogo tema – o Ukrajini, Kyjivu, o Veleposlanstvu općenito. Nakon razgovora s veleposlanikom članovi Društva su krenuli u šetnju i obilazak Zagreba.

U prostorijama Filozofskog fakulteta u Zagrebu održan je koncert. Studenti su oduševili publiku svojim interpretacijama pjesama, recitacijama i izložbom slika koje su upriličili prigodom obilježavanja 200. obljetnice rođenja najvećeg ukrajinskog pjesnika i slikara Tarasa Ševčenka. Društvo "Andrij Pelih" iz Šumeća je pokušalo približiti ljepotu Ukrajine kroz ples, otplesavši četiri koreografije. Koncert je završen hopakom i zajedničkom izvedbom ukrajinske himne svih sudionika. Zaključak veleposlanika i ostalih uvaženih gostiju, na samom kraju u završnim govorima bila je rečenica: Ukrajini sada treba snaga i jačina ovog vašeg i našeg prelijepog hopaka! Slava Ukrajini!

Tomo Lučanović

● U posjetu Veleposlanstvu Ukrajine u RH.

Djelatnost UKPD "Taras Ševčenko" – Kaniža

UKPD "Taras Ševčenko" iz Kaniže u 2014. godinu ušlo je u punom sastavu i s puno volje i želje za daljnji napredak Društva. I ove godine primljeno je nekoliko novih članova – u plesne sekcije te u pjevačku sekciju. Vjeruje se da će Društvo i ovu godinu provesti s velikim brojem nastupa i radnih dana.

Prvi glazbeni program u 2014. godini UKPD "Taras Ševčenko" je upriličilo na

svojoj godišnjoj Izvještajnoj skupštini 22. veljače, tako što je velika plesna sekcija predstavila jedan doista prekrasan ples pod nazivom Melanka, u kojem se mladići udvaraju djevojkama. Djevojke glume da nisu zainteresirane te na kraju ipak pristaju na udvaranje i taj ples gledatelj zaista oduševljava i ujedno nasimijava. Pjevačka sekcija je otpjevala tri pjesme i tako pokazala da njihov trud nije bio uzaludan.

Prvog ožujka 2014. Društvo "Taras Ševčenko" se odazvalo pozivu Vijeća ukrajinske nacionalne manjine grada Vukovara i sudjelovalo u prigodi obilježavanja 200-godišnjice rođenja Tarasa Ševčenka u Društvenom domu "Sokolana" u Petrovcima. Iako u skučenom prostoru, plesači su oduševili publiku svojim plesom.

Pjevačka sekcija je 8. ožujka 2014. organizirala proslavu Dana žena,

• Чланице UKPD "Taras Ševčenko" - Kaniža prije nastupa

međunarodnog praznika posvećenog ženama koje su se izborile za svoja prava. Članica UKPD "Taras Ševčenko" Mirjana Has (blagajnica), pripremila je i pročitala članak posvećen Danu žena nazočnim gostima koji su je s oduševljenjem slušali. Udruga svake godine slavi taj dan jer ipak najveći broj

članova sačinjavaju žene, pa je upravo njima i posvećena ova proslava. Udruga je još jednom pokazala da želi i može održati planirane programe za 2014. godinu.

Članovi UKPD "Taras Ševčenko" sudjelovali su 23. ožujka 2014. u Osijeku na obilježavanju 200-godišnjice rođenja Tarasa Ševčenka, u organizaciji UKPD "Lesja Ukrajinka" – Osijek. Predstavili su se najmlađi članovi koji ujedno izučavaju ukrajinski jezik po modelu C u OŠ "A. M. Reljković" u Kaniži pod vodstvom profesorice Oksane Martinjuk. Djeca su izvela pjesme i recitacije u čast velikana ukrajinske književnosti i preporoditelja Tarasa Ševčenka.

Mirjana Has

Члени УКПТ ім. Івана Франка з Вуковара предстивили українську культуру в Сріємській Митровиці

• Український народний хор ім. Івана Франка з Вуковара

На запрошення товариства плекання української мови "Коломийка" із Сріємської Митровиці, члени УКПТ ім. Івана Франка із Вуковара виступили на концерті, який відбувся в театрі ім. Добрица Мілутіновича.

Святкова програма, яку організували члени товариства "Коломийка", була цікавою і насиченою. Ведучі програми Олександра Ляхович та Марина Канюга привітали багаточисленну публіку та поважних гостей, серед яких були представники Посольства

України в РС, представники місцевої влади, Ради української національної меншини, священики та керівники і представники українських культурних товариств.

Під час маніфестації члени українського товариства "Коломийка", яке існує вже 35 років, презентували роботу усіх своїх гуртків. Так, виступили дитячий та молодіжний танцювальні ансамблі під супроводом інструментального оркестру товариства, хорові колективи, чоловіча вокальна група, новооснована музична група "Торлиця" та учні, які вивчають українську мову в школі.

Українців з Хорватії представили члени УКПТ ім. Івана Франка з Вуковара, а саме - український народний хор та вокально-інструментальний ансамбль товариства "Галичина".

Тетяна Рамач

U Lipovljanima obilježena peta godišnjica smrti svećenika o. Jaroslava Leščesena

• Ukrajinci iz Lipovljana položili su cvijeće i zapalili svijeće u spomen na svog svećenika

U Lipovljanima je 14. ožujka 2009. godine zauvijek otišao s ovoga svijeta obožavani župnik lipovljanske grkokatoličke župe Bezgrešnog začeca svete Ane o. Jaroslav Leščesen. Njegova smrt bila je veliki i iznenađni šok za sve župljane.

Članovi KPD Ukrajinaca "Karpati" – Lipovljani (čiji je i pokojnik bio član i samo dan prije svoje smrti pjevao na večeri posvećenoj ukrajinskom pjesniku i velikanu Tarasu Ševčenko) organizirali su prigodom petogodišnjice njegove smrti služenje svete mise i panahyde njemu u spomen. Svetu misu vodio je sadašnji župnik o. Igor Fedešin Grahovac u crkvi Bezgrešnog začeca svete Ane, a zatim i panahydu na grobu na mjesnom

groblju. Župljani su položili cvijeće i zapalili svijeće kako bi na taj način označili koliko je bio svima drag taj čovjek.

Jaroslav Lesčešen je rođen 25. travnja 1956. godine u Banja Luci. Nakon odrastanja sa svojom rodbinom u Devetini, pohađao je sjemeništa u Križevcima i Rimu, te 15. svibnja 1983. godine zaređen za župnika u Devetini. Svoj radni vijek nastavio je kao kapelan u Philadelphiji (SAD), zatim 1986. godine postao duhovnik u samostanu časnih sestara vasilijanki u Osijeku. U jesen iste godine prelazi za duhovnika u sjemenište Zagreb te postaje župnik crkve Bezgrešnog začeća svete Ane u Lipovljanima, gdje se i doseljava 1987. godine.

Ujedno je obavljao i dužnosti kancelara i ravnatelja Caritasa Križevačke biskupije. S posebnim ponosom napominjemo da je 30. listopada 2004. godine odlikovan protojerejskim odličjem s pravom nošenja nadbedrenika i zlatnog križa na prsima.

Za svojih 22 godine boravka i služenja u Lipovljanima, napravio je zaista mnogo. U njegovom mandatu izgrađen je novi župni dvor, obnovljena je crkva iznutra, postavljene keramičke pločice, obnovljen oltar i ikonostas, zamijenjen zvonik, a izvana obojena crkva te izrađena nova ograda i postavljeni reflektori. Kao svećenik u Lipovljanima za vrijeme Domovinskog rata, odigrao je

veliku ulogu u brizi za Ukrajinca ovoga kraja, a posebne zasluge ima u organizaciji i osnivanju našeg KPD Ukrajinaca "Karpati" Lipovljani. Mnogo je radio kao spona i povezivao crkvu s doseljenim Ukrajinacima u ove krajeve. U tu svrhu, organizirao je i obnavljanje starog župnog dvora u tzv. "Domivku", koja bi trebala služiti kao okupljalište Ukrajinaca na kojima bi se mogla čuti riječ Božja, a također raditi i na očuvanju jezika i kulture doseljenih Ukrajinaca. Na žalost, iznenadna smrt mu nije dozvolila obaviti ove poslove u potpunosti, već je to ostao zadatak za one koji će nastaviti čuvati svoju tradiciju i nacionalni identitet.

Ivan Semenjuk

Ознайомлення з писанкарством у Вуковарі

Писанка - це своєрідне мініатюрне народне малярство, відоме із сивої давнини. Назва "писанка" походить від слова писати, тобто прикрашати орнаментом. Але основний її зміст - це подарунок, а подарунок, насамперед, має бути гарним. Писанка стала символом Воскресіння Ісуса Христа та нового життя.

12 квітня 2014 року, напередодні Великоднього свята, з метою практичного ознайомлення з писанкарством, одним із видів українського народного мистецтва, у Вуковарі зібралися члени Українського культурно-просвітнього товариства ім. Івана Франка на повчальне та практичне заняття, яке проводила проф. Тетяна Кочнева-Рамач з асистентами - народною майстринею із Петровців Славкою Плішкою та Іваною і Мар'яною Вовк.

Насамперед п. Тетяна розповіла присутнім, коли і як започаткувався в Україні звичай фарбування та розписування яєць, а також ознайомила з традиційними (крашанка, дряпанка, писанка,

мальованка) та нетрадиційними (мотанка, аплікація з паперу, візерунок із круп, прикрашання бісером) техніками і технологіями розпису, кожен з яких має

свій характер і робить яйце красивим, привабливим та неповторним.

Про мальованку і декоративну форму писанки розповіла присутнім п. Славка Плішка. Саме така техніка розписування яєць найбільше подобається народній майстрині, тому в її приватній колекції їх найбільше.

Із великим задоволенням п. Славка показала перші кроки нанесення олійних фарб на яйце, а також наголосила, що на мальованках домінують квіти, а давні орнаменти не зустрічаються.

А от як розписати писанку воском, показали дві сестрички Івана та Мар'яна Вовк і попередили, що це кропітка робота, яка вимагає терпіння і відповідний інструмент - писачок. Саме писачком наносяться на яйце різноманітні орнаменти і це не просто малюнки, а таємничі знаки- символи.

Заняття, на якому зібралися старші й молодші представники товариства, було проведене дуже успішно. Кожен знайшов собі заняття по душі. Старші були більш зацікавлені традиційними техніками розпису, а молодь випробувала сучасні техніки прикрашання великодній яєць. Дівчата насолоджувалися, прикрашаючи яйця різнобарвним бісером, а хлопцям була до вподоби техніка "мотанки".

Українські писанки зацікавили і представників хорватських засобів масової інформації, які були присутні на занятті та зняли передачу про чарівні, неповторні українські писанки.

Краса українських писанок приваблює людей у цілому світі. Напередодні Великодніх свят писанки презентують не лише в Україні, а й у цілому світі, де проживають українці.

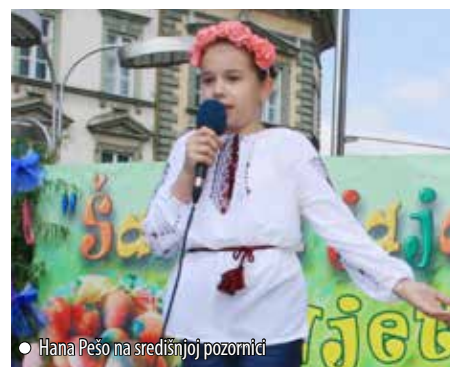
Розписують писанки і українці в Хорватії, а це означає, що історія писанки має своє продовження, бо це традиція, яку потрібно зберігати і передавати майбутнім поколінням.

Тетяна Рамач

Prva nagrada za ukrajinsku pisanicu na manifestaciji „Šarana jaja bojama grada“ u Osijeku

● Štand UKPD „Lesja Ukrajinka“ – Osijek

● Hana Pešo na središnjoj pozornici

U Osijeku je 12. travnja 2014. godine u organizaciji Grada Osijeka održana tradicionalna preduskršna manifestacija pod nazivom „Šarana jaja bojama grada“. Bogatstvo hrvatskih uskršnjih običaja kao i običaja brojnih nacionalnih manjina u Slavoniji i Baranji već se 15. godinu za redom predstavlja na glavnom Trgu Ante Starčevića u Osijeku. Na štandovima uskršnu ljepotu predstavili su više od pedeset udruga, nevladinih organizacija i ustanova.

Najljepšu pisanicu izradili su članovi Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Lesja Ukrajinka“ – Osijek, koja je šarana voskom, a prikazani su motivi zapadnih Karpata. Članovi žirija prepoznali su čaroliju ukrajinske pisanice i od mnogih lijepih pisanica, upravo su ovu nagradili prvom nagradom. Povodom nagrade, članice ukrajinskog društva bile su pozvane na snimanje emisije „Dobro jutro, Hrvatska“, gdje su ispričale tajne izrade prekrasnih pisanica, dok je učenica 3. razreda OŠ Hana Pešo otpjevala ukra-

jinsku pjesmu pred kamerama HRT-a.

Najljepše uređen štand imali su osječko Mađarsko kulturno društvo „Népkör“.

Na središnjoj pozornici program su pripremili brojna kulturno-umjetnička društva, svaka izvedena točka bila je originalna i zanimljiva.

Ukrajinsku nacionalnu manjinu predstavili su: članica UKPD „Lesja Ukrajinka“ iz Osijeka Hana Pešo, koja je otpjevala lijepu ukrajinsku pjesmu,

te mlade članice UKPD „Andrij Pelih“ iz Šumeća s plesom „Golubica“ (укр. Горлиця).

Nastup mladih predstavnica ukrajinske nacionalne manjine nagrađen je velikim aplauzom, dok je prekrasna ukrajinska nošnja oduševila mnoge posjetitelje koji su tražili fotografiranje za uspomenu s ukrajinskim ljepoticama u narodnoj nošnji.

Verica Pešo

● Članice UKPD „Andrij Pelih“ – Šumeće na središnjoj pozornici u Osijeku

Članovi KPD Ukrajinaca „Karpati“ – Lipovljani sudjelovali u radionicama oslikavanja pisanica voskom

Na poziv Zajednice žena „Katarina Zrinski“ Pakrac i Društvo ukrajinsko-hrvatskog prijateljstva Lipik, članovi KPD Ukrajinaca „Karpati“ iz Lipovljana, dana 4. ožujka 2014. godine održali su radionicu bojanja pisanica u Novoj gradskoj vijećnici u Pakracu. Na radionici gdje su prikazani ukrajinski običaji ukrašavanja pisanica voskom za Uskrs, okupilo se blizu stotinjak građana grada Pakraca na čelu s gradonačelnikom mr. sc. Davorom Huškom. Osim radionice bojanja pisanica, slušanja ukrajinskih pjesama u izvedbi pjevačke skupine „Karpati“, prisutnima su prikazani video filmovi o ukrajinskim gradovima Kyjivu i Ljvivu, tako da su stanovnici Pakraca mogli saznati više o Ukrajini, Ukrajincima i ukrajinskoj kulturi.

Mjesni odbor Uljanika, naselja nedaleko od Garešnice, organizirao je 12. travnja ov. g. u središtu svoga mjesta

● Radionica oslikavanja pisanica voskom

postavljanje i posvetu velike oko 170 cm visoke uskršne pisanice. Prigodom ovoga događaja, pozvane su članice KPD Ukrajinaca „Karpati“ iz Lipovljana da održe radionicu izrade pisanica voskom. Zainteresiranost mještana je bila jako velika, ukupno je izrađeno i obojano preko stotinu pisanica. Događaj je popraćen vožnjom u kočijama s konjskom zapregom, kao i pojedinačnim jahanjem konja. Nakon radionice bojanja pisanica, sudionici su posluženi fišpaprkašom,

pićem i kolačima koje je domaćin pripremio za ovu priliku.

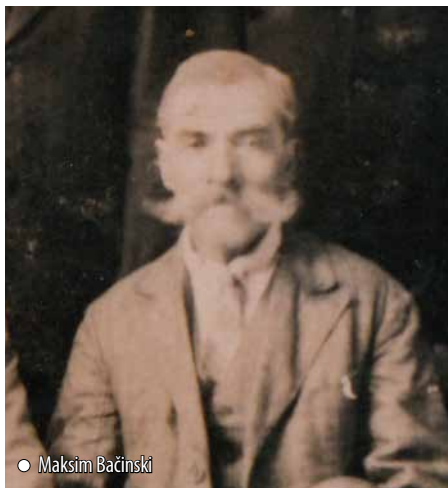
Radionicu oslikavanja pisanica voskom organizirali su 10. travnja i Društvo ukrajinsko-hrvatskog prijateljstva Lipik, Gradska knjižnica i gradska uprava Grada Lipika. Članovi KPD Ukrajinaca „Karpati“ sudjelovali su u ovoj zanimljivoj radionici, te otpjevali dvije ukrajinske pjesme.

Ivan Semenjuk

Sjećamo se naših predaka

Priča o mom pradjedu Maksimu Bačinskom

Kupoprodajni ugovori •

• Maksim Bačinski

Priču o pradjedu Maksimu Bačinskom započela sam u želji da se prisjetimo svojih predaka, naših korijena i da otrgnemo od zaborava našu daleku i bližu prošlost.

Podatke, materijale i dokumente koje posjedujem, najvećim dijelom prikupio je moj stric Vasilj Bačinski iz Nove Topole, sin Pavla Bačinskog, a unuk Maksima Bačinskog.

Neki podatci su nepotpuni. Stoga bih voljela da svi koji imaju neke informacije kontaktiraju moju e-mail adresu: tanja.sagadin4@gmail.com i pomognu u ažuriranju postojećih, te prikupljanju novih podataka. Obitelj Bačinski je brojna i raseljena po cijelom svijetu. Bilo bi vrijedno kada bi, barem na ovaj način, potomci jedni s drugima stupili u kontakt, te tako pokušali oživjeti svoju povezanost zajedničkim korijenima.

U ovom broju "Vjesnika" prisjetit ćemo se da su Maksim Bačinski i Marija Romanjak s djecom doselili 1902. godine iz Naharne Novosilke (Ukrajina) na područje Bosne (današnja Bosna

i Hercegovina), koja je kao i Zapadna Ukrajina bila u sklopu Austro-Ugarske imperije.

Oni 1906. godine u Banja Luci kupuju zemlju od Sulejmana i Hasnije Katana.

Nakon nekoliko godina prodaju zemlju u Banja Luci i kupuju nove parcele, 13 kilometara dalje, u selu Jablan od nekoliko obitelji: Lagundžija, Tomić i Matošević.

Maksim i supruga Marija zajedno sa svojom djecom: Hrynkom, Ivanom, Annom, Anastasijom, Mihajlom, Evom, Vasiljom, Pavlom, Josifom i Nikolom žive skladnim, mirnim i radišnim životom obrađujući zemlju i uzgajajući domaće životinje.

Godine 1917. – 1918. u Bosni boravi svećenik Leontij Kunyckij iz Ukrajine, te posjećuje doseljenike iz Ukrajine i opisuje njihov život u novoj domovini Bosni. Posjet obitelji Maksima i Marije Bačinski opisao je i objavio u časopisu "Nyva", Ljviv, br. 4, str. 114.–120. (prilog iz časopisa "Nyva").

Ідемо в Десятину, чи як і наші люди називали Десятину. Легко то говорити, а так не так просто іде ся. Бо шоби там дістатися, треба йти 8 км. залізною, а потім треба йти 5 км. пішотою до Максима Бацького, господаря, власника 50-моргового фільварку Яблани. Се день сьмого сонця, прегарної погоди, тому ідемо жваво. Виходимо в село, якого пізніше з дірами не є жалю перешкодою, шоби влізти в город. Та ми уже випроси з того вулу, в який з привітною влізати ся в чужий сад. Виходимо на обісте з недобрим бриском на припічці, з гусем, качками, курми, кришеним, як в Галичині. З столом чуті важкі удари шпа. Ми принітали ся і з столом вишнов кременної клоп, середного росту, з козяком аусом на добрім веселім ліни. Йому вже минула сьмолетка, хоч він ледви шпакотати починає.

Се одна з тих незвичайних українських натур, що і праве серце, здоровий розум і великий прямо мисли не можуть сподійно знести галицької крики і нужди, тай тому "втікають у світ за очі". Так і Максим зібрав кілька соток корон з продажі своєї мізерній тай тому двайцять літ виїхав до Боснії Ніній він власником 50 моргов поля і ліса, усього в однім кусені господарство, справлене. З Максимом ідемо в хату, а там на проїї вже має нас гостиння господаря, окружена "Божим благословенством" громадского дітти, хлопчиків і старших уже дівчаток. "А двоє синів і зять ще у війську служать", додає з гордістю батько Максим. А хата? Се я вже перед тим заважало, що наші люди поселяючи ся в Боснії

перш за усього дбали про хату, таку з білими стінами, з розмальованими віконницями, з цвітками у вихлах. Доперва потім вони вже розводили сади сливові і виноградники, не так як інші народи, що мешкають під як-будь скляним шатром, за те вже мають то коло себе що дає дохід. Неприятно, поетичні душі – той наш український люд, що рішну земню переніс на чужину і засів у чужинській хаті під образами. Образи – так сама фабрична робота, що й у нас, лиш підписи на них сербські, чи хорватські – як "св. Нико", св. "Анто", св. "Фрањо" то по. А впроче хата, як наша подільська хата і приємний такий самий, шла хатка в росії на фанісових тарілках, ще й з примукою.

Пісний пішли ми з Максимом в його ліс на гутирке. Приляжмо ся, в перший раз в моім житті сидів в хлопській лісі, і мені дуже-дуже свободно відляжало ся між деревинами, що і коханим павом був український хом. Коби лиш з той нашої гутирки до доброго найшлю, бо я дуже намаював Максима, шоби тих двоє хлопчиків, які ось на наших очах зносили на купу викопали мамом і старшими сестрами бараболо, крушпирі, як їх звать Боснак, він дав до шкел.

Максим, що цілав лиш тратю рух, свою розуму і користу пращо, зразу протинав ся – та в його хаті лишило ся мок слово і балажн шире: "дайте хоч тим двоим хлопчикам виспо освіту, вона й вам старішню відплатить". Скігнв ся відпочинок. Максим запер: добрі господарські свої коп і ми виїхали у жаркій осінній день до Десятини, віддаленої о 21 км. Між двома палями горбі і лісі показав речкою шуміче ішло ся дуже мило. Лиш порок, цілі їх мари збиті у курву, доучали та годі! Нема ніде примислей без якогось труду чи тигру.

U dubokoj starosti, nakon 92 godine života, Maksim Bačinski napušta ovozemaljski svijet. U njegovu spomen jedna ulica u Jablanu kod Banja Luke (BiH) nosi ime Maksima Bačinskog. Najveće bogatstvo bili su i jesu potomci koji čine: 10 djece, 64 unuka i preko 160 prauunuka.

Tatjana Šagadin, rođena Bačinski

OBITELJSKO STABLO MAKSIMA BAČINSKOG

Maksim Bačinski – OBITELJSKO STABLO

Maksim (Eustahije i Katarina Mel-skyj) **Bačinski** (1848. – 1939.) i **Marija** (Pantalemona i Marije Zajać) **Romanjak** (1863. – 1945.) – Naharna Novosilka (Ukrajina), Jablan (BiH)

Djeca:

Sinovi iz prvog braka (Maksim Bačinski i ?):

1. Hrynko (1875. – 1922.)

2. Ivan (1880. – 1945.)

Djeca iz drugog braka (Maksim Bačinski i Marija Romanjak):

3. Anna (1890. – 1984.)

4. Anastasija (1894. – 1977.)

5. Mihajlo (1899. – 1942.)

6. Eva (Evka) (1901. – 1945.)

7. Vasilj (1903. – 1973.)

8. Pavle (1905. – 1969.)

9. Josif (1907. – 1990.)

10. Nikola (1909. – 1989.)

I. Hrynko Bačinski (1875. – 1922.) i Eva Antonjuk (1880. – 1963., kćerka Antonjuk Vasilja):

1. Teodor (Fedko) Bačinski (1908. – 1942?) – nestao u 2. Svjetskom ratu – Stara Gradiška i Marija Petrušinski

2. Ana Bačinski i Nikola Mazurkijević

3. Vasilj Bačinski (1913. – 1978.) i Evgenija

4. Ivan Bačinski (1915. – 1942.) poginuo na Igmanu u 2. Svjetskom ratu

5. Ružica (Rozalija) Bačinski (1921.) i Joža Tortić

6. Katarina Bačinski (1905.) i Ivan Stružinski

II. Ivan Bačinski (1880. – 1945.) i Marta:

1. Josip Bačinski (1903.) i Natalija Melnik

2. Sofija Bačinski (1904. – 1983.) i Andrija (Gerasima) Njemi

3. Nada (Nastja, Anastasija) Bačinski (19? – ?) i Petar Javorski

4. Katarina Bačinski (1908. – 1940.) i Petar Rudakevič

5. Hrinko Bačinski (1914. – ?) i Slavka Zih

6. Paranjka Bačinski (19? – ?) i Anton Mecek

7. Marija Bačinski (19? – ?) i Mitar Terljuk

III. Anna Bačinski (1890. – 1984.) i Nikifor Kaprocki:

1. Vasilj Kaprocki (1906. – ?) i Štefica Figurek

2. Anastasija Kaprocki (1914. – ?) i Pavle Njemi

3. Katarina Kaprocki (1916. – ?) i Pavle Ardan

4. Petar Kaprocki (1918. – 1921.)

5. Sofija Kaprocki (1920. – 1997.) i Mihajlo Terljuk

6. Štefica Kaprocki (1922. – 1964.) i Emil Melnik (1923. – ?)

7. Marija Kaprocki (1924. – ?)

8. Natalija Kaprocki (1926. – 2004.) i Zinovij Hemon (Ilija Hemon i Ana Mazurek)

IV. Anastasija (Nasta) Bačinski (1894. – 1977.) i Gregor (Hrynko) Guc (Gudz):

1. Vlado Guc (1919. – 2008.) i Margita Becker

2. Štefan Guc (1921. – ?) i Marija Blanc

3. Marija Guc (1924. – 1988.) i Jozo Neuman (1920. – 1993.)

4. Anka Guc (1928. – ?) i Janoš Srženka (1928. – ?)

5. Katarina Guc (19? – ?) i Mihajlo Hamar

6. Sofija Guc (1931. – ?) i Božidar Tačković

7. Ružica Guc (19? – ?) i Tomika Pine

8. Slavko Guc (19? – ?) i Gospa Kovačević

V. Mihajlo Bačinski (1899. – 1942.) i Marija Greb (kćerka Greb Ivana i Magdalene Dacešen):

1. Katarina Bačinski (1921. – 2001.) i Ivan Zvinek, i Franc Fatur

2. Anka Bačinski (1922. – 1984.) i Ivan Škripac

3. Miroslav Bačinski (1933. – 1986.) i Zora

4. Slavica Bačinski (1936.) i Mihajlo Tesla

5. Štefanija Bačinski (1938. – 2011.) i Milić Vučićević (Spasoje Vučićević i Adrijana)

VI. Eva (Evka) Bačinski (1901. – 1945.) i Mihajlo Sapun (1898. – 1979.):

1. Nada Sapun (1923. – 2003.) i Vlado Muzeka

2. Gregor Sapun (1927. – 2010.) i Amalija Jakupovski (1923. – 1988.)

3. Marija Sapun (1925. – ?) i Anton Rupa (1922. – ?)

4. Pavle Sapun (1936. – 198?)

5. Štefanija Sapun (1932. – ?) i Pavle Pitka (1925. – ?)

6. Anka Sapun (1935. – ?) i Veprek

7. Paulina Sapun (1939. – ?) i Nagirni

8. Stefan Sapun (1943. – 1999.) i Oksana Leščesen

VII. Vasilj Bačinski (1903. – 1973.) i Katarina Figurek (1907. – 1992., kćerka

Figurek Nikole i Ane Jurista):

1. Pavle Bačinski (1826. – 194?) – nestao u 2. Svjetskom ratu

2. Mihajlo Bačinski (1928. – 194?) – nestao u 2. Svjetskom ratu

3. Hrizantin Bačinski (1933.) i Ankica Topić (1943.)

4. Marija Bačinski (1936.) i Anto Gavrić (1929. – 2011.)

5. Ana Bačinski (1939.) i Vlado Jakić (1927. – 1982.)

6. Štefanija Bačinski (1947.) i Hrvoje Ožbolt (1947.)

VIII. Pavle Bačinski (1905. – 1969.) i Ana Derenj (1907. – 1936.):

1. Ivan Bačinski (1927. – 1997.) i Vera Šlapak (1933.)

2. Katarina Bačinski (1929.) i Mihajlo Štefanjuk (1927. – 1983.)

3. Jaroslava Bačinski (1933. – 2009.) i Eugen Petrešen (1929. – 1990.)

Pavle Bačinski (1905. – 1969.) i Jozefina Tanderus (1916. – 1996., kćerka Tanderus Ivana i Marije Hevčuk):

4. Jozo Bačinski (1938. – 2004.) i Anna Bandak (1943.)

5. Mihajlo Bačinski (1940.) i Oksana Sločuk (1945.)

6. Vasilj Bačinski (1943.) i Štefanija Petrušinski (1943.)

IX. Josif (Juza) Bačinski (1907. – 1990.) i Ana Hevčuk (1911. – 1935.):

1. Miroslav Bačinski (1932. – 1999.) i Jozefina Prosan (1937.)

2. Ivan Bačinski (1934. – 1995.) i Dragica Grabovac (1943.)

Josif (Juza) Bačinski (1907. – 1990.) i Marija Greb (1909. – 1980.):

3. Stefan Bačinski (1936.) i Anna Bučak (1950.)

4. Anka Bačinski (1937.) i Andrija Halič (1930. – 2012.)

5. Olgica Bačinski (1940.) i Ante Vidović (1942.)

6. Miroslava Bačinski (1942.) i Božidar Gnjiđić (1937.)

X. Nikola Bačinski (1909. – 1989.) i Anna Zahorodni:

1. Mihajlo Bačinski (1932. – 2002.) i Marija Gorgi (1935.)

2. Petar Bačinski (1935. – 2002.) i Marija Danjko (1940. – ?)

3. Štefanija Bačinski (1938. – 1993.) i Slavko Fedorič (1931. – 2003.)

4. Marija Bačinski (1943.) i Vitomir Grujić (1939. – 1997.)

Potomci Maksima Bačinskog čine: 10 djece, 64 unuka i preko 160 prau-nuka.

Tatjana Šagadin, rođena Bačinski

Hrvatski književnici Ukrajini

Boris Domagoj Biletić

I UKRAJINA JE MOJA DOMAJA

Slobodi naroda i palima za nju

Kada gore Kijev i Krim i...

Jednako opet gore

Vukovar i Škabrnja i Srebrenica i...

Ista priča, drugo vrime, preslik.

I nije samo ikavica poveznica,

I nije samo Zapad izdajica.

Komšija istočni bolan, liječi se krvlju,

Samoobmanom o veličini malenih.

Trebaju mu pomoći, kapom i šakom.

I onaj sjeverni susjed moje druge domovine,

Atomskih očnjaka, treba pomoć šake

I kape i pesti da ga pravo i konačno smjesti.

I nije samo ikavica poveznica,

I nije samo Zapad izdajica.

Ista priča, drugo vrime, preslik...

Rovinj, Hrvatska / Croatia, 8. III. 2014.

Boris Domagoj Biletić (Pula, 22. ožujka, 1957.), hrvatski pjesnik, esejist, književni kritičar, antologičar, publicist, polemičar, prevoditelj, kulturni djelatnik, urednik i nakladnik, danas jedno od najistaknutijih imena suvremenoga hrvatskog pjesništva i među vodećim imenima hrvatske književnosti u Istri.

Osnovno i srednje obrazovanje (gimnaziju) i Pedagošku akademiju završio je u rodnome gradu; zatim je diplomirao i na Odsjeku za južnoslavenske jezike i književnosti Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, gdje je i magistrirao s temom iz suvremene hrvatske književnosti na Odsjeku za kroatistiku. Na istome fakultetu je i doktorirao. Živi i stvara u Rovinju gdje je ravnatelj Gradske knjižnice "Matija Vlačić Ilirik".

Uvršten je u neke domaće i strane antologije hrvatskoga pjesništva: "Hrvatsko pjesništvo Istre 19. i 20. stoljeća – Istarska pjesmarica" (Pula, 1989.) autorice Mirjane Strčić, "U ovom strašnom času" (Split, 1992., Zagreb, 1994.) Ante Stamaća i Ive Sanadera, "Žywe źródło" (Warszawa / Poljska, 1996.) Łucje Danielewske, zatim "Mila si nam ti jedina..." (Zagreb, 1998.) Josipa Bratulića – Stjepana Damjanovića – Vinka Brešića – Božidara Petrača..., "Hrvatska uskrasna lirika: od Kranjčevića do danas" (Zagreb, 2001.) Božidara Petrača, te u književnim leksikonima i panoramama. Notiran je u povijesnome pregledu "Hrvatska književnost 19. i 20. stoljeća" Miroslava Šicela (Zagreb, 1997.) i "Povijesti hrvatske književnosti" Dubravka Jelčića (Zagreb, 2004.). Pojedine pjesme i veće

pjesničke cjeline prevedene su mu na petnaestak svjetskih jezika.

Neka njegova djela u navedenoj antologiji "Žywe źródło" iz 1996. s hrvatskoga na poljski prevela je uvažena poljska književnica i prevoditeljica Łucja Danielewska.

Do 1990. Boris Domagoj Biletić bio je član uredništva časopisa za književnost "Istra" (Pula), Uredničkoga vijeća edicije "Istra kroz stoljeća" i djelatni član Čakavskoga sabora. Pokretač je i od osnutka (1996.) glavni i odgovorni urednik pulskoga časopisa za književnost, kulturološke i društvene teme "Nova Istra". Član Društva hrvatskih književnika (od 1988.) i njegove Uprave u tri mandata te aktualni dopredsjednik DHK, Hrvatskoga centra P.E.N.-a (od 1993.) i član-radnik Matice hrvatske (od 1990.). Među osnivačima je Istarskoga ogranka Društva hrvatskih književnika (uz Alda Klimana, Miroslava Sinčića, Daniela Načinovića, Stjepana Vukušića i Tatjanu Arambašin), čiji je i prvi predsjednik (1990. – 1993.), Hrvatskoga kulturnog društva "Franjo Glavinić" iz Rovinja te jedan od pokretača rovinjskih "Šoljanovih dana". Godine 1997. Biletić je bio gost-književnik međunarodne Zagrebačke slavističke škole, a 2003. pokreće Međunarodnu književnu manifestaciju "Pulski dani eseja". Tijekom 2009. bio je urednik književnosti u "Vijencu" Matice hrvatske. Sudjelovao je na brojnim međunarodnim i domaćim festivalima poezije i književnim skupovima.

Uz veći broj članaka, Biletić je za "Istarsku enciklopediju" (Leksikografski zavod Miroslav Krleža, Zagreb, 2005.) napisao i opsežan prilog "Hrvatska književnost" (u Istri).

Đuro Vidmarović: Teologija u ružičastom

IZVORNIK

TEOLOGIJA U RUŽIČASTOM

Volodymyru Javorivskome kao sjećanje na noć kada je narančasta zora stigla u ponoć

Zastave kao ptice nebeske i glasovi Ukrajine iz dubine povijesti, ...daleke čežnje, ...odronski krajevi,

stepa, ...obale Dnjinpra, ...orlovi, ...skiti i ...skoti, Kobzar kao dar onima što su ostali,

jest vrijeme opstanka, jest vrijeme propasti.

Teologija sna i teologija vjere, politika moći i politika sile,

Budi oprezan prijatelju, noć ima jutro, a jutro dan koji proždire noć.

Riječi se šire i pale, dušu razgaljuju,

čovjek je malen bez snova i nade

nek' proklet je onaj tko ih krade

i izgovara ih bez kajanja i poštovanja.

Čuvaj se noći, čuvaj se crnih sjena pristiglih iz dubina dalekih močvara,

prostora nedovršene povijesti,

nažalost povijest traje kao sfinga što kažnjava žrtve neznanja,

što proklinje, što se ceri iza svakog ugla, iz palača velikih i snažnih.

Čovjek je "malen ispod zvijezda" kaže naš pjesnik, nesretnik i besmrtnik.

Budi savjest, ostani uz krik i suzu,

uz svoje pero i muzu,

budi stvaran i stvarnosan,

ushićen i rječonosan,

budi odraz života i živost odraza,

slaži knjigu za narod, jer nije svaki dan ružičast, a ako i jest,

dolazi rijetko. Povijest je tajna i mistik znade njene šifre.

Bijah s vama u Veliko Vrijeme Zbivanja kada ste shvatili da ste kao narod svemoćna rijeka. No znaj – svakoj je rijeci

Riječ obala. Neka bude Riječ, neka bude čvrsta obala, "i Dnjinpro i kruči",

neka bude ukrajinsko jutro, neka bude moj blagoslov

na Trgu Nezavisnosti,

u zemlji moje zemlje,

i prahu moga praha.

Джуро Відмаровіч

Джуро Відмаровіч народився 1 квітня 1947 року у Піленіцях, Липовлянського району, Сісачко-Мославської області. У Кутіні закінчив гімназію, а курс історії і філософії на філософському факультеті в Загребі. На факультеті соціології і журналістики у Люблянському університеті захистив ступінь магістра.

1970-1990 рр. працював вчителем у середній школі. 1990 року обраний заступником у Парламент Республіки Хорватії. На цій посаді залишається два мандати.

1995-1999 – надзвичайний і вповноважений посол Республіки Хорватії в Україні.

2002 року добровільно, за власним бажанням, залишає дипломатію і йде на пенсію. У 1995 році був нагороджений Президентом Республіки орденом

Вітчизни і Чин князя Бранимира.

Від 1972 року працює над перекладами, поглиблює знання з історії і літературної спадщини хорватських народних меншин в сусідніх країнах. Про це надрукував більше сотні статей, історичних довідок, студій у Хорватії, Словенії, Сербії, Угорщині та Австрії.

Член Товариства хорватських письменників.

Член ховатського дипломатичного клубу.

Член Адміністративної виборчої комісії Хорватської Матиці

Член Товариства української культури.

Будучи послом в Україні з головою поринув у літературне життя Києва. Надрукував в київських літературних журналах ряд пісень, статей, полемік.

Прочитав багато лекцій про хорватську історію, літературу і культурну спадщину в Товаристві українських письменників, Дипломатичній академії, на філологічному факультеті Київського університету ім. Тараса Шевченка, Києво-Могилянській академії, на київському радіо і TV каналах.

Консульство Республіки Хорватії в Україні перетворив у місце зустрічей українських письменників, художників і науковців.

Завдяки внеску в утвердження української культури і літератури та культурного зв'язку з Хорватією, вибраний у 1998 році постійним членом слов'янської академії наук і Мистецтв у Києві.

З української на хорватську мову переклав книгу пісень українського письменника Сергія Грабара "Від першої особи" (Товариство української культури, Загреб, 2004), а з Оленою Зарічною збірку українського поета єврейського походження, Олександра Коротка "Плескання мертвих рук" (з російської), чий є рукопис готується до друку. З професором Іваном Швачком переклав книгу українського академіка, професора Івана Дзюби "Кавказ" (про імперіалістичне поневолення кавказьких і сибірських народів, яка надрукована в журналі "Нова Істра" № 1. 2003.)

З українською журналісткою Оленою Зарічною переклав збірку пісень і переказів, точніше, частини великих прозорих романів,

надрукованих в різних хорватських літературних журналах і ревіях ("Хорватське слово", "Літературна Река", "Форум", "Коло", "Освіт", "Маруліч", "Можливості", "Золоте перо") ряд українських письменників, серед яких Євген Гуцало, Олесь Гончар, Дмитро Павличко, Іван Драч, Леонід Талалай, Любов Голота, Микола Вінграновський, Володимир Сосюра, Борис Антоненко-Давидович, Олександр Коротко, Ярослав Орос, Іван Лучук, Анатолій Солонський, В'ячеслав Г'єцух.

З російських письменників-прозаїків разом з Оленою Зарічною перекладав Віктора Єрофеева, Гаврила Троєпольського, Леоніда Філатова, Булата Окуджаву, Арсенія Тарковського, Вікторію Токареву, Ігора Северяніна та Івана Буніна.

З білоруських письменників перекладав Івана Бріля і Василя Бикова; з чеченських Аллу Дудаєву, Люму Чабаєва та інших, як також найвідомішого казахського письменника Чінгіза Айтматова і туркменського Мухтара Ауєзова. При цьому використовував українську і російську мову як мову-посередника разом з Оленою Зарічною ознайомив хорватський народ з усіма відомими єврейськими поетами, які писали на євриті. Перекладав розділи зі Святого Письма про життя святих і церковну історію, а також ряд студій про Літописних і Білих хорватів, автора др.Олексія Стрижака і др. Ореста Корчинського. Є автором студій (публікацій) Чиє є "Слово о полку Ігоревім"? (Хорватська літературна ревія "Маруліч", XXXIV, N. 2, Загреб, березень-квітень 2002, стор. 315-323) і Чиї Казимир Малевич і Давид Бурлюк? ("Літературна Река, р. VII., №. 3, Река, осінь, 2002., стор. 3-23). Після закінчення дипломатичного мандату в Україні подарував біля 500 книг українському відділові Міської бібліотеки в Загребі, котрі є призначені студентам, котрі вивчають українську мову. Організував самостійні виставки українських художників у Хорватії, персональні.

Відкрив і народові представив невідомого хорватського письменника єврейського походження – Езру Українчика. Його вірші ввійшли в антологію "Душа душі Хорватії" (Мостар, 1988), Невена Юраце і Божидара Петрача. "Хорватські марійські пісні" Здравка Кордіча (Широкий Брег, 2006) і українсько-хорватську антологію хорватської пісні, "Чудо першого" Леоніда Талалая (Київ, 1999), внесену у Рідну читанку "Істини серця", мр. Душка Лончара (Новска, 2005).

Помаранчева Теологія

Володимирові Яворівському,
як спогад на ніч, коли оранжева зоря
прийшла на допомогу

Прапори, як птиці небесні і голоси України

із глибини століть... далеких сподівань, ...віддалених країв,

стеги, ...береги Дніпра, ...орли, ..скіфи і ...сколоти

Кобзар, як Божий дар тим, хто залишився

Є час творення, є час небуття.

Теологія сну, і теологія віри, політика влади й політика сили,

Будь обережним друже, ніч має ранок,

а ранок день, який поглинає ніч.

Запальні промови розривають душу

Людина мала без надій і снів,

Хай буде проклятий той, хто їх краде, і та висловлює їх без каяття й поваги.

Бережися ночі, бережися чорних тінів, з глибини далеких мочварів,

простору нескінченної історії.

На жаль, історія триває як фенікс, що карає недоуків, яка проклинає, яка сміється із-за кожного кутка.

Із палаців великих та сильних.

Людина є "маленька з-під зірок", каже наш поет нещасливий і бесмертний,

Будь совість, залишись, коли крик і сльози,

При своєму пері і музі,

Будь окрилений реаліст,

Гордий і жертвний,

Будь дзеркало життя і лицар духу

Склади книгу для народу, тому що не кожний день є оранжевий,

а якщо і є – приходять рідко.

Історія є таємниця і містик знає її коди.

Я був з Вами в Час Великих Перетворень

Коли ви зрозуміли, що ви, як народ, всемогутня ріка.

Але знай – кожній ріці – Слово берег.

Хай буде Слово, хай буде твердий і берег,

"І Дніпро і кручі",

Хай буде український ранок,

хай буде моє благословення на майдані Незалежності,

на землі моєї землі,

на праху мого праху.

Taras Ševčenko – otac i prorok ukrajinske nacije

Taras Ševčenko - Autoportret 1840.

Taras Ševčenko (1814. –1861.) – genijalni ukrajinski pjesnik, slikar, prosvjetitelj, mislilac. Učio je kod seoskoga kantora. Nakon otkupa iz kmetstva (1838.) primljen je na peterburšku Akademiju umjetnosti. Godine 1860. Ševčenko je dodijeljeno zvanje akademika peterburške Akademije umjetnosti. Autor je preko 1100 slika te velikoga broja pjesničkih i prozanih djela na ukrajinskome (većim dijelom) i ruskome jeziku.

Pored brojnih različitih tiskanih materijala o istaknutome Ukrajinu, akademiku Tarasu Ševčenko, njegova osobitost i do danas ostaje nepoznata u potpunosti. Zagonetka o fenomenu Ševčenka ostaje neriješenom! Svi, pa čak i neprijatelji – ukrajinofofi, definiraju Ševčenka kao proroka ukrajinske nacije. Ali zašto je upravo on stekao takvo značenje?

Puno toga o sudbini Tarasa Ševčenka ostaje neistraženo, ali ipak najčudnije je to što se kroz cijelu njegovu biografiju proteže jedinstvena crta urođenoga aristokratizma. Ne može se objasniti fenomen da, iako je po socijalnome podrijetlu bio iz najnižega sloja društva Carske Rusije – kmetova, tj. robova, u cijelome svom životu Ševčenko nije bio samo "aristokrat duhom", nego zapravo aristokrat u svemu. On uopće nije imao kompleks osobe nekakvoga nižeg ranga.

Ševčenko se svugdje osjećao slobodno, nikada nije obraćao pozornost na titule i zvanja prisutnih, nije pokazivao revnost tome, nego čak i više: on nije onaj koji je imao pobožni stav prema državnome "okrunjeniku" nego se ponašao prema carskoj osobi nekako pokroviteljski, kritično, ponekad i s prezirom.

Buntovna crta karaktera i pojava nepokore ističe se u cijelome životu Tarasa

Ševčenka i zato je to vrlo bitno istaknuti prije prepričavanja biografije umjetnika. Kao i još jedno duboko svojstvo prirode Tarasa Ševčenka – njegova velika ljudskost u smislu visokoga kršćanskog humanizma. Prava religioznost Ševčenka manifestirala se u tome što ne podnoseći nikakvu nepravdu, on se ujedno s nekakvom svepraštajućom ljubavlju odnosio prema svim ljudima. Kod njega je odsutan osjećaj pristranosti ili nekakva patološka mržnja zato što je imao prijatelje raznih nacionalnosti, slobodno se koristio slavenskim jezicima itd.

Od samoga svoga rođenja 9. ožujka 1814. godine u selu Morynci (nedaleko grada Korsunja, Čerkaske oblasti u Ukrajini), Taras Ševčenko je genetski objedinio u sebi cijelu Ukrajinu od istoka do zapada – obiteljski korijeni majke Kateryne Bojko sežu od karpatskih Bojka, a oca Hryhorija Hrušivskog-Ševčenka s istoka Ukrajine. Ostaje nerazjašnjeno

● Taras Ševčenko na fotografiji iz 1859.

zašto je otac Tarasa Ševčenka imao dvojako prezime Hrušivskij-Ševčenko (ukr. Грушівський-Шевченко) i zašto se mali Taras ispočetka pisao kao Hrušivskij, a tek kasnije isključivo i samo Ševčenko.

O djetinjstvu Tarasa Ševčenka i njegovoj mladosti pouzdanih podataka ima malo, jer čak i u svojoj autobiografiji 1860. godine Ševčenko iznosi mnogo netočnosti. Naime, on piše kako je sa svojih osam godina ostao siročić (1822.), iako je zapravo njegova majka Kateryna umrla 20. lipnja 1823. godine, a otac Hryhorij 21. ožujka 1825. godine. Tada je zapravo Tarasu Ševčenko bilo punih jedanaest godina.

Tako se mlade godine Tarasa Ševčenka mogu podijeliti na dva jasna perioda – od njegova rođenja do smrti majke te bijedan beskućnički život poslije. Odmah nakon smrti supruge, Hryhorij

Hrušivskij-Ševčenko morao se zbog djece i drugi put oženiti. Oženio se udovicom Oksanom Tereščenko koja je imala svoje troje djece. Maćeha od samoga početka nije voljela maloga Tarasa, niti on nju i zato je često pješice bježao u susjedno selo k svojoj sestri Kateryni kako bi barem malo proživio.

Ali mali Taras se uvijek izdvajao među djecom i ispoljavao svoje prirodne talente: jako je volio crtati, lako je naučio čitati i pisati, dobro je pamtio sve što bi čuo, posebno je pamtio uspomene na hajdamačke dane djeda Ivana, znao je bezbroj pjesama i legendi...

Kao prva potvrda posebnosti Tarasa Ševčenka svjedoči i neobična oporuka njegova oca, koji njemu jedinom od sve svoje djece ništa ne ostavlja u nasljedstvo od svoga imanja, objasnivši to sljedećim riječima: "Sinu Tarasu od moga gazdinstva ne treba ništa; on neće biti bilo kakva osoba; on će biti ili nešto veliko, ili velika lijenčina; za njega moje nasljedstvo ili ništa neće značiti, ili mu neće nikako pomoći". Danas možemo samo nagađati koji su stvarni objektivni razlozi skriveni u ovome vrlo subjektivnome stavu oca prema sinu kao prema nerođenome.

Druga potvrda o tome da je Ševčenko poseban dogodila se 1829. godine, kada u godinama nepovjerenja (današnji izraz pubertet), trudeći se svladati zanat slikanja, dolazi s petnaest godina na gospodsko imanje s molbom da nauči slikati, ali glavni poslužitelj je mladoga Ševčenka uzeo za poslugu u kuhinji. Ubrzo nakon rada u kuhinji Taras prelazi na položaj takozvanoga "kozačka" i nalazi se konstantno na usluzi gazdi. Zajedno s njim nekoliko puta putuje u Kyjiv, a od jeseni 1829. godine kreće na dugi put u Vilnu (današnji Vilnius, Litva).

Unatoč općim principima, umirovljeni pukovnik Pavlo Engelgardt imao

● Portret Varvare Rjepnjine (autor H. Ps'ol)

je određeni nivo kulture i osim što je oblačio i hranio Tarasa, plaćao mu je čak i školu slikarstva. Za vrijeme boravka u Vilnius, 1830. godine, Ševčenko je pohađao satove slikarstva velikih majstora, puno učio te se čak zaljubljuvao, o čemu svjedoči znatna sloboda u privatnome životu. Sve se neočekivano prekinulo početkom ustanka u Poljskoj, kada su Ševčenka zajedno s ostalom kmetskom čeljadi u zimi 1831. godine preselili u Sankt Peterburg (u daljem tekstu: Peterburg), gdje se sklonio i njegov gospodar Engelgardt. I tek nakon dugotrajnih molbi, mladi entuzijast uspio je dobiti dozvolu od svoga gospodara obnoviti školovanje slikarstva i počeo je raditi kod cehovskoga majstora Širjajeva, a zarađeni novac dobijao je njegov gospodar.

Tako je sa svojih 18 godina, od 1832. godine, Taras Ševčenko počeo svoj stručni rad slikara i tko zna što bi bilo dalje s njim, da se nije 1835. godine upoznao sa svojim zemljakom Ivanom Sošenkom. Zahvaljujući upravo njemu, mladi Taras je ušao u krug prijatelja ukrajinskoga književnika Jevhena Hrebinke i što je najvažnije – upoznao se s poznatim ruskim pjesnikom Vasilijem Žukovskim te slavnim slikarom Karlom Brjullovom, koji su podjednako sudjelovali u njegovome oslobađanju iz kmetstva. Poznato je da je Brjullov prodao portret Žukovskog za 2500 tadašnjih rublji, ali zašto su u cijeloj "aukciji" sudjelovale isključivo carske obitelji – ostat će još jedan misterij u sudbini Ševčenka. Ali glavno je to da je sa svojih 25 godina života, 22. travnja 1838. godine Ševčenko otkupljen iz kmetstva i postao slobodan čovjek.

I tu dolazi do velikoga preobražaja Tarasa Ševčenka iz običnoga kmeta i roba u pravoga velikog svjetskog lava, što je utjecalo na njegovu umjetničku sposobnost, dobru zaradu te blisko prijateljstvo s Karlom Brjullovom i otvorilo

mu vrata svih velikih svjetskih salona Peterburga. Međutim, nesmotreni život Ševčenka nije utjecao samo na produktivnost u studiranju slikarstva na Akademiji umjetnosti – Taras je uz studiranje počeo i svoju aktivnu književnu karijeru. Nakon što je napravio "prve pokušaje" 1837. godine, Taras Ševčenko je već 1840. sastavio i objavio svoju prvu zbirku poezije pod nazivom "Kobzar" (ukr. Кобзар). Puno novih pjesama piše tijekom 1841. godine, a 1842. u tisku se pojavljuje slavna poema "Hajdamaci" (ukr. Гайдамаки). U jednome od svojih pisama Taras Ševčenko, prisjećajući se kako su se njegovim "Hajdamacima" smijali ruski kritičari, piše: *"Nazivaju me entuzijastom, drugim riječima – budalom. Neka im Bog sudi. Neka sam ja i seoski pjesnik, ili samo pjesnik, meni tu više ništa ne treba. Neka psi samo lažu, vjetar će to otpuhati"*.

Iz nepoznatih razloga, ali najvjerojatnije zbog dugova i nedostatka novca, 1843. godine Ševčenku propada putovanje na usavršavanje slikarstva u Italiju, zbog čega se odlučuje na duže putovanje po Ukrajini. Svugdje su ga dočekivali i susretali s velikim poštovanjem, jer je njegova poezija već uveliko bila poznata među ukrajinskim narodom i mladi su je učili napamet. Putujući po imanjima i slikajući portrete njihovih vlasnika i ujedno tako zarađujući, Taras Ševčenko je sklopio mnogo novih poznanstava, među kojima su najznačajniji: upoznavanje s Pantelejmonom Kuljišem u Kyjivu, a kasnije u Jahotyru – s kneginjom Varvarom Rjepnjinom (ukr. Варвара Рєпніна). Za sve to vrijeme Ševčenko je u domovini posjetio rodnu Kyryljivku, po mjesnome izgovoru Kereljivka (op.a., selo u kome je odrastao) i povijesne gradove: Čyhyryn, Subotiv, Hortycju. Dojmovi o tim posjetama ušli su u osnovu njegovih pjesama "Raskopani humak" (ukr. Розрита могила) i "Čyhyryn" (ukr. Чигирине, Чигирине). Kneginja Varvara

Rjepnjina piše o Ševčenku u jednome svom pismu: *"Priča se da je on puno pretrpio i da je sa strašnim iskustvom kupio pravo rušiti jake"*.

Vrativši se u veljači 1844. godine u Peterburg, Taras Ševčenko brzo nadoknađuje propušteno u učenju i 25. ožujka 1845. godine završava svoje studije na Akademiji umjetnosti, dobiva dokumente sa zvanjem slobodnoga umjetnika (slikara) te ponovno kreće na putovanje po Ukrajini. Ponovno obilazi razne dijelove rodnoga kraja i, naravno, svoju rodnu Kyryljivku. Upravo je tada, 26. ožujka, u Kyryljivci bio seoski crkveni praznik. Tamo je Ševčenko planirao oženiti mladu Fedosju, kćerku seoskoga svećenika o. Hryhoriya Košyce, ali prosidba je bila neuspješna, jer bivši kmet i sluga nije odgovarao mladenkinim roditeljima. Fedosja se zaljubila u lijepoga i pametnoga Ševčenka, teško preboljela tragičan završetak "zaruka" te se jako razboljela. Odgovor njezinih roditelja teško je podnio i sam Taras, koji se nakon jake prehlade teško razbolio. Ali upravo ta bolest i, naravno, doživljaji s putovanja Ukrajinom, pridonijeli su posebnom nadahnuću Tarasa Ševčenka za pisanje novih djela.

Za vrlo kratko vrijeme iz pera genija izašla su sljedeća poznata i velika djela: poeme "Heretik" (ukr. Єретик), i "Nevoljnik" (ukr. Невольник), misterija "Veliki podrum" (ukr. Великий льох), poema "Služavka" (ukr. Наймичка) i buntovna oda "Kavkaz" (ukr. Кавказ). Pojavljuje se i proročansko "Prijateljsko pismo i mrtvim, i živim, i nerođenim zemljacima" (ukr. І мертвим, і живим, і ненародженим землякам моїм в Україні і не в Україні моє дружнєє посланіє). Ševčenko dalje piše: "Hladna jaruga" (ukr. Холодний яр), "Prolaze dani..." (ukr. Минають дні...), "Tri godine" (ukr. Три літа) i pred kraj godine na Božić u Perejaslavu, 25. prosinca 1845. godine, već teško bolestan piše svoju veličanstvenu "Oporuku" (ukr. Заповіт).

Cijelu zimu je pjesnik bio prikovan uz krevet, ali sudbina je sačuvala umjetnika ovoga puta i počeo je ozdravljivati.

U travnju 1846. godine Taras Ševčenko odlazi i seli se u Kyjiv, gdje se na Sveučilištu sv. Volodymyra pokušava zaposliti na upražnjenome mjestu predavača slikarstva. Tu se Ševčenko odmah sprijateljio s mladim povjesničarom Mykolom Kostomarovom, znanstvenikom Mykolom Hulakom te studentom Vasyljem Bilozerskim. Oni ga upoznavaju s radom njihove tek osnovane organizacije "Bratstvo sv. Ćirila i Metoda". Kakav je Ševčenkov položaj bio u toj organizaciji ostaje nam nerazjašnjen, ali je upravo zahvaljujući njoj iskusio muke. Zapravo se sav rad bratstva svodio

● Ševčenko s prijateljima 1859.

на polemike o slobodoljublju i strastvene razgovore o stvaranju ravnopravne slavenske unije bez potlačenih naroda i ropstva.

Tijekom cijele 1846. godine Taras Ševčenko nastavlja putovati Ukrajinom, bio je u sjevero-zapadnoj i zapadnoj Ukrajini, naslikao Počajivsku Lavru te mnoge druge kulturno-povijesne spomenike. Aktivno se trudi zauzeti mjesto učitelja slikarstva na Kyjivskome sveučilištu, traži protekcije jer je bilo mnogo pretendencija na to radno mjesto. Upravo odatle kreću provokacije sa špijuniranjem i izdaja studenta Oleksija Petrova, koji ukazuju na pažljivo isplaniranu akciju protivnika Ševčenka, a ne na slučajnu improvizaciju. Studenta Petrova su, 11. studenoga 1846. godine, planiski uselili u sobu pokraj Mykole Hulaka, gdje su se često skupljali članovi "Bratstva sv. Ćirila i Metoda". Ali Petrov nije samo prisluškivao i špijunirao "braću", nego je i, slagavši kako je opredjeljenjem republikanac, uspio steći povjerenje Hulaka. Tako mu je Hulak dao na čitanje statut "Bratstva" i nekoliko pjesama Ševčenka i to poemu "San" (ukr. *Сон, У всякого своя доля, Комедія*) te "Prijeteljsko pismo . . . zemljacima". Sve je to Petrov odmah odnio u Kyjivski školski okrug, a onda su prema njegovome svjedočanstvu sve uputili "Trećem odjeljenju", odnosno političkoj policiji carske Rusije.

I tako, novi period u životu Tarasa Ševčenka počeo je 5. travnja 1847. godine i trajao je dugih deset godina njegove, kako ju je sam Ševčenko nazvao – ponižavajuće "vojne službe" u zabačenome mjestu iza Urala od 1847. do 1850. godine, a od 1850. do 1857. – u Novopetrovskoj utvrdi na poluotoku Mangistau. Od svih uhićenih u slučaju "Bratstva sv. Ćirila i Metoda", Ševčenko je bio najstrože kažnjen, a posebno zbog svoje poezije – sam car je izdao zabranu "pisanja i slikanja". Te godine u životu Ševčenka bile su za njega neopisivo naporne, kako moralno tako i fizički, jer je vrlo teško podnosio vruću pustinjsku klimu Kazahstana.

Godina 1848. i 1849. Ševčenko je bio uključen u istraživačke ekspedicije po Kos-Aralu (Aralsko jezero), a 1851. – na planinski lanac Karatau (Kazahstan) u svojstvu slikara-topografa. Ali kasnije mu je i to bilo zabranjeno. Kako bi neka-ko zaobišao zabranu, Taras Ševčenko se počeo baviti plastikom, lijepio glinu ili krišom slikao i pisao pjesme. Svojih deset godina "vojne službe" Ševčenko je najbolje opisao u svome "Časopisu" (ukr. *Щоденник/Журнал*), koji je počeo pisati tek 1857. godine, odmah po obavijesti da je oslobođen, gdje je 13. lipnja napisao: "Možda bi bilo bolje da sam ovo počeo pisati odmah po mome za-

tvaranju, odnosno 1847. godine. Ali sada bi to bila velika i vrlo dosadna bilježnica. Prisjećajući se svih ovih tužnih deset godina, sretan sam što ranije nisam imao potrebu voditi bilješke u bilježnici. Što bih ja tamo zabilježio? Istina, ja sam svih ovih godina za 'džabe' vidio ono što netko ni za novac ne može vidjeti. Ali kako sam ja gledao na to? Baš kao što zatvorenik gleda kroz prozorske rešetke na svadbeni apartman. Na samu pomisao na ono što sam proživio i vidio ovih godina hvata me jeza..."

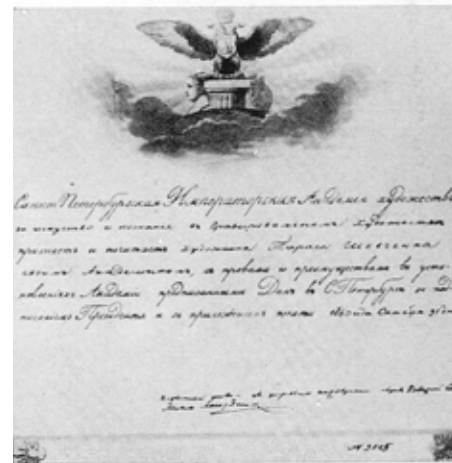
Napokon, 21. srpnja 1857. godine izdana je naredba o oslobođenju Tarasa Ševčenka, ali prebacivanje u Peterburg oteglalo se do 27. ožujka 1858. godine, čemu su pogodovali mnogi razlozi, a jedan od njih je i neuspjeli pokušaj ženidbe Tarasa s mladom glumicom Katerynom Piunovom (ukr. Катерина Піунова).

Od lipnja 1858. godine Taras Ševčenko ima vlastiti smještaj u Peterburgu pri Akademiji umjetnosti, gdje je dočekao 1859. godinu. Loše zdravlje je tražilo liječenje i Ševčenko se domogao "potvrde za liječenje" kako bi otputovao u Ukrajinu. U lipnju 1859. godine doputovao je kod rođaka u rodnu Kyrylivku i s tugom gledao kako se nitko od njih nije uspio izvući iz teškoga seoskog života.

Puno teškoća je zadalo pjesniku policijsko nadgledanje zbog čega je u rujnu bio primoran vratiti se u Peterburg, gdje se aktivno bavio izdavačkom djelatnošću. Ovdje je potrebno ponovno se vratiti k "Časopisu" Tarasa Ševčenka i navesti još jedan važan njegov citat od 1. srpnja 1857. godine: "Dobro sam znao da je slikarstvo moja buduća struka, moj svagdašnji kruh. Ali umjesto toga da izučavam njegove duboke tajne, i još pod vodstvom takvoga učitelja kao što je bio besmrtni Brjullof, ja sam pisao pjesme za koje me nitko ni groša nije platio i zbog kojih sam, između ostaloga, i bio lišen slobode, i ne osvrćući se na svemoguću neljudsku zabranu, ja opet ponovno nastavljam pisati".

U tim njegovim riječima izražena je sva njegova srž kao umjetnika i kao tvorca. Bio je upravo takav jer nije mogao i nije htio biti drugačiji. U jednome od svojih pisama "braći", Tarasa Ševčenka je jako dobro okarakterizirao Vasyľ Bilozerskyj: "Kakvoga mi genijalnoga čovjeka imamo u Tarasu Ševčenkju, jer samo genij uz pomoć jednoga dubokog osjetila ima smisao predviđati potrebe naroda, čak i cijeloga vijeka, do čega bez poetske i religijske vatre neće dovesti niti jedna znanost".

A sam Taras Ševčenko je još 1847. godine točno formirao svoju gestu: "A na Ruse se ne osvrćite: oni imaju narod i riječ – i mi imamo narod i riječ". I upravo se iz toga može razumjeti zašto je posljednje

Diploma T. Ševčenka sa zvanjem akademika (1860.)

godine svoga života posvetio izdavanju i širenju svoga ukrajinskoga "Bukvara" (op. a. "Slovarica").

Taras Ševčenko je oduvijek sanjao imati svoju vlastitu kuću nad Dnjiprom i gdje se bezuspješno želio oženiti Lykerom Polusmakovom (ukr. Ликера Полусмакова), koja se na kraju sva posvetila grobu Velikoga Kobzara.

Zdravlje Ševčenka bilo je jako loše – život ga nije nimalo štedio, a ni sam pjesnik se nije čuvao. U posljednje dane svoga ovozemaljskoga života, Taras Ševčenko je čekao carski manifest o oslobođenju seljaka iz kmetstva, ali u očekivanoj obljetnici vladavine cara Aleksandra II., koja se obilježavala 3. ožujka, to se nije dogodilo. Ševčenko tako nije dočekao tu za njega jako radosnu vijest. Nakon šest dana pjesnik je napunio 47 godina i sljedećega dana, 10. ožujka 1861. godine, njegovo srce je stalo. Upravo od toga trenutka ono se urezalo u grudi svakoga Ukrajinca, vjernoga potomka svoga roda i ljubavi prema domovini s velikim nazivom – Ukrajina.

Pripremio Davor Lagudza

Korištena literatura:

1. Дзюба, І. Тарас Шевченко – життя і творчість. – Київ: Видавничий дім "Києво-Могилянська академія", 2008. – 718 с.
2. Крайнікова, Т. Оборонець правди животворящої... (передмова) // Шевченко, Т. Г. "...Моє дружнє посланіє". Вибрані твори. / упорядник: Крайнікова, Т. – Київ: Країна Мрій, 2008. – 640 с.
3. Франко, І. Вибрані твори: В 3-х т. Т. 3: Літературознавство, публіцистика. 2-е вид., доп. / Ред. колегія: Скотний, В. та інші; упор. Баран, О. – Дрогобич: Коло, 2005. – С. 60-70.
4. Шевченко, Т. Автобіографія. - ?, ? – 148 с.
5. Шевченко, Т. Г. Кобзар. – Київ: Видавництво художньої літератури "Дніпро", 1985. – 622 с.

Hrvatske postrojbe u Prvom svjetskom ratu na ukrajinskim zemljama – Zakarpattju, Lemkivščyni, Volynji, Halyčyni i Bukovyni

Ukrajinska legija Sičovih strijelaca u Karpatskim operacijama 1914./1915. godine

7. nastavak

● Poljska straža USS/Ukrajinskih sičovih strijelaca/ u rovovima na zapadnim padinama središnjega vrha Makivke

Bitke oko planine Makivke na Visokim Beskidima

Nakon teških borbi za kontroliranje vrhova i prijevoja Karpata, 3. austrougarska armija pod zapovjedništvom generala Svetozara Borojevića i Južna njemačka armija generala Linsingena zaustavile su ruske snage uz obostrano velike žrtve. Zapovjednik ruske Jugozapadne fronte M. Ivanov daje ponovnu zapovijed zapovjednicima 3., 8. i 11. armije da se 21. prosinca 1914. g. pređe u novu kontraofenzivu. U snježnom i izuzetno hladnom prosincu

general Brusilov, zapovjednik 8. armije sa svojim divizijama ima zadatak pod bilo koju cijenu konačno ovladati prolazima na prijevojima Visokih Beskida, od Užočkog prijevoja do prijevoja Verecki i Lupkov/ Łupkow, a zatim se spustiti preko Zakarpattja u mađarsku ravnicu. Lijevo i desno od Brusilovljevih vojski nastupale su od Posanja do Bukovyne susjedne armije generala D. Ščerbačova te P. Lečyckea.

U zadržavanju jakih ruskih snaga sudjelovale se i postrojbe ukrajinske legije Sičovih

strijelaca, djelujući u sastavu A-U korpusa generala Hoffmanna na krajnjem desnom krilu 3. A-U armije generala Borojevića. Nastupajući od Svaljave, opirali su se proboru Rusa preko rijeke Latorycje. Najtežu dionicu branio je kurinij /bojna/ bojnika Stepana Šuhevyča, koju je austrijska komanda bacala u najpogubnije dijelove fronte, od Verecka do Svaljave. U tim borbama osobito su se istakle satnije Dmytra Vitovskog te Myhajla Barana iz II. kurinija bojnika Hryhorija Kossaka.

U borbama za karpatske

prijevoje u siječnju i veljači 1915. g.

Sredinom siječnja 1915. godine, na prostoru jugozapadnog Zakarpattja od Mukačeva, Husta i Volyvca ujedinjuju se snage triju njemačkih divizija tzv. Južne armije generala Linsingena i 3. armije s isto toliko divizija austrougarske vojske pod zapovjedništvom gen. Svetozara Borojevića. Počinje nova austrijsko-njemačka ofenziva. Glavni smjer napada ide prema Užočkom i Vereckom prijevoju na Beskidima. Koncem siječnja pridružiti će se Armijska grupa gen. Pflancer-Baltina s novo-pridošlim divizijama XIII. Zagrebačkog korpusa, potiskujući ruske snage od porječja gornje Tise i Čeremoša u jugoistočnom Zakarpattju i Huculščyni na Deljatyn – Nadvirnu -- i porječjem Pruta na Stanislav, Kolomyju, Halyč... U svemu, od rumunjske granice do Visle, na 400 km fronte napadaju 44 pješačke i 7 konjaničkih austrougarskih i njemačkih divizija s ukupno 175 000 pušaka i skoro 1000 topova. S druge strana Rusija angažira 31 pješačku i 11 konjaničkih divizija.

Nova ofenziva austrou-

● Utvrda/zamak Palanok u Mukačevu

garskih vojski počela je 23. siječnja dok je tri dana kasnije pokrenuta opsežna ruska protuofenziva. Osim što je austrijsko-njemačka ofenziva naišla na odlučni ruski protudar, iznenadno su pogoršane vremenske prilike, uraganske snježne oluje kosile su tisuće vojnika. U dvonedjeljnim operacijama samo je Borojevićeva 3. armija izgubila 89 000 ljudi, preko 50% svojih efektivita, uglavnom boraca, više od smrzavanja nego od izravnih borbi. Jedino je grupa Pflanzera-Baltina sa svojim hrvatskim i gradišćanskim postrojbama uspjela prijeći snježne Karpate potjeravši Ruse 14. veljače iz Nadvirne na rijeci Bystryci i dva dana kasnije iz Kolomyje na rijeci Prut, te brojnih uporišta uz rijeke Limnycju, Bystrycjju Solotvynsku, Bystrycjju Nadvirjansku i Prut da bi uskoro dostigle desnu obalu Dnjistra kod mjesta Halyč. Dalje nisu mogli zbog sve jačeg pritiska ruske 9. armije.

U karpatskim siječanjskim operacijama sudjeluju i ukrajinski Sičovi strijelci. Kao i deseci i deseci tisuća vojnika s obadje strane fronte dočekani su na vrhovima snježnih i hladnih Beskida. Boraveći bez prestanka na gorskim visovima na prvoj crti bojišnice, ukopani u dubokom snijegu, pod silnim mrazem i hladnim vjetrom, slabo odjeveni zapovjednici i vojnici ukrajinskih strijelaca trpjeli su od smrzavanja dijelova tijela. Veliki broj potpuno onesposobljen za

borbe prebačen je u bolnice a mnogi su i smrtno podlegli.

Halyčki strijelci su raspoređeni na Užočki prijevaj. Na prijelazu siječnja i veljače hladne i snježne 1915. godine strijelci ukrajinske legije dostižu Slavsko, Lavočnu i Tatarivku, mjesta koja su u nekoliko navrata prelazila iz ruke u ruku. Početkom veljače satnije Šuhevyčeve bojne osvajaju pozicije na gori Makivka /ili Makovycja/. Zapovjedništvo austrougarske armije svoj odnos prema vodstvu mlade vojne strukture zapadno-ukrajinskih snaga i nadalje se držalo s nepovjerenjem. Da bi spriječilo monolitnost i izrastanje ukrajinske dobrovoljačke armije, Središnje je zapovjedništvo /ukr. Načaljna Komanda/ likvidirano i od raspoloživih snaga su formirane dvije potpuno samostalne bojne /kurinji/ pod zapovjedništvom Hryhorija Kossaka te Senja Goruka. Od tada je ukrajinski legion bio podređen brigadama 55. divizije generala Fleischmana zajedno s domaćom 35. pukovnijom, u sastavu 25. A-U korpusa generala Hoffmana. Te dvije bojne ukrajinskih strijelaca tada su imale ukupno 48 zapovjednika i 2200 vojnika...

Bitke za planinu Makivku

Drugog travnja 1915. jakim topničkom vatrom započeo je napad ruske vojske, koji je bio uperen glavnim pravcem prema pla-

nini Makivci. Rusi su ocijenili da se upravo na potezu Makivke nalazi najjača obrana jugoistočne austrougarske fronte koju je trebalo slomiti kako bi se omogućio konačni prodor prema Mađarskoj. Na dionici koju je branila satnija Sičovih strijelaca satnika Dmytra Vitovskog napadala je kavalerijska divizija Oleksija Kaledina /kasnijeg otamana Donskih kozaka/. Glavni udarac podnosile su satnije iz bojne H. Kossaka. U to je vrijeme u pozadinu ruske jugozapadne bojišnice stigao i sam car Nikolaj II. Iz okupiranog Ljviva stigao je u Sambir gdje se tada nalazio stožer generala Brusilova. Ruski car je zatim boravio u Hyrivu, poslije čega je otputovao u Peremišlj/Przemysl nedavno osvojenu najmoćniju austrijsku utvrdu na cjelokupnoj bojišnici između Austro-Ugarske i Rusije.

Dovukavši topove i brojne svježe snage, 1. svibnja Rusi počinju napad na Makivku. Postrojbe 129. brigade 55. divizije i unutar nje satnije bojne V. Diduška očajnički se braneći, topili su se pred brojno nadmoćnijim ruskim napadima. Vrh Makivke i dijelovi sljemena konačno padaju u ruke neprijatelja. Uz veliki broj poginulih zarobljen je i veliki broj austrijskih satnija a među njima i Sičovih strijelaca iz satnija Osypa Budzynovskog i Meljnyka. Položaj obrane je bio jako ugrožen. Noću, na 2. travnja u prostor Makivke dolazi bojna Hryhorija Kossaka odmah stupajući u borbenu

djelovanje. Njegove satnije kontranapadima uspijevaju povratiti zauzete pozicije od Rusa. Tako su, 3. travnja, sve sastavnice ukrajinskih bojni bile povučene u pozadinu prvog ešalona. Drugog dana, 4. travnja, Rusi uspijevaju razbiti 129. brigadu, osvojivši najveći dio Makivke. Tada u zarobljeništvo pada 1300 vojnika i časnika austrijske vojske. Istina, narednog dana, u bojevima kod Pljiške kurinji otamana Kossaka izveo je taktički manevar kojim je uspješno porazio napadače i zarobio više od tisuću ruskih vojnika, među kojima veći broj kozaka znamenite divizije. U borbama za Makivku poginula su 42 bojovnika ukrajinske legije, 76 je teško ranjeno a 35 je odvedeno u rusko zarobljeništvo. Grobovi palih ukrajinskih Sičovih strijelaca uz južne padine Makivke sačuvali su se do danas.

Bojevi ukrajinskih Sičovih strijelaca na Makivci prvo je značajno vojno postignuće na putu kojim je krenuo ukrajinski narod iz pozicije pasivnosti u aktivnu poziciju državotvornosti. To je, premda u službi vladajuće A-U imperije, "prvi veliki pokušaj halyčkih i bukovynskih Ukrajinaca biti aktivnim čimbenikom povijesti, kovač i graditelj svoje budućnosti", kako je u travnju 1925. pisao ljvivski časopis "Dilo".

Bojevi ukrajinskih drago-voljaca početkom i tijekom cijelog I. Svjetskog rata protiv premoćne ruske carske vojske, početak je vojne povijesti zapadnih Ukrajinaca, iz koje će koncem rata izrasti Ukrajinska Halyčka armija. Ova zapadno-ukrajinska armija će se koncem rata ujediniti s novostvorenom Ukrajinskom armijom nastalom iz sastava raspuštene ruske carske vojske. Ta ujedinjena ukrajinska armija bit će garant i realizator stvaranja međunarodno priznate države Ukrajine 1918. godine.

(Nastavak slijedi u idućem broju: Dolaze Hrvati)

Boris Graljuk

• Utvrda/zamak Palanok u Mukačevu

*Боже, храни
Україну!*

